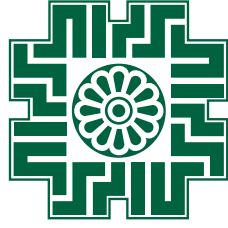

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان امور مالیاتی کشور

گزارش توجیهی ضرورت تدوین قانون مستقل نحوه استفاده، نگهداری و نظارت

بر

صندوق‌های مکانیزه فروش

پاییز ۱۳۹۳

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۳	تعریف صندوق مکانیزه
۴	پیشینه استفاده از صندوق مکانیزه فروش
۹	اهمیت صندوق‌های مکانیزه فروش در تعیین و تصریح حداکثر توان بالقوه مالیات در کشور
۱۱	صندوق‌های مکانیزه فروش راهکار اصلی حل مشکلات اجرایی نظام مالیاتی کشور
۱۲	اقدامات انجام شده برای استقرار صندوق‌های مکانیزه فروش تا کنون
۱۴	عملکرد پیاده سازی صندوق‌های مکانیزه فروش و دلایل عدم موفقیت آن
۱۸	تجربه استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش در برخی از کشورهای منتخب جهان
۳۳	لایحه نحوه استفاده، نگهداری و نظارت بر سامانه‌های مکانیزه فروش (ضرورت و رویکردها)
۳۴	نتایج مورد انتظار از اجرای قانون
۳۵	الزامات مورد توجه پس از تصویب لایحه

پیش نویس لایحه نحوه استفاده، نگهداری و نظارت بر صندوق مکانیزه فروش

۳۹	فصل اول - کلیات، تعاریف و مفاهیم
۴۱	فصل دوم - تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول)
۴۳	فصل سوم - وظایف سازمان، دستگاهها و مراجع ذی ربط
۴۴	فصل چهارم - وظایف و تکالیف عرضه کنندگان و ارایه دهندگان خدمات پشتیبانی صندوق
۴۵	فصل پنجم - تشویقها و تسهیلات
۴۶	فصل ششم - ضمانت‌های اجرایی
۴۸	فصل هفتم - نظارت بر اجرا و حل اختلاف

استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش توسط صاحبان مشاغل یکی از راهکارهای موجود در بسیاری از کشورهای جهان برای کنترل جریان گردش کالا در زنجیره تولید- مصرف، شفاف‌سازی اقتصاد کشور بالاخص برای اصلاح رویه‌های موردعمل تعیین مالیات واحدهای شغلی که در رویه جاری عمدتاً بدون اشراف به درآمد واقعی آنان و براساس توافق با اصناف انجام می‌پذیرد، می‌باشد. به عبارت دیگری از مهمترین الزامات اصلی اجرای صحیح و دقیق قانون مالیات بر ارزش افزوده و قانون مالیات‌های مستقیم محسوب می‌گردد. اگرچه استفاده‌کنندگان از خدمات این صندوق‌ها زیادند، اما دستگاه وصول مالیات، یکی از استفاده‌کنندگان اصلی از خدمات این گونه صندوق‌ها در اغلب کشورهای دنیا می‌باشد. رویکرد نظام‌های مالیاتی در پیاده‌سازی و استفاده از این صندوق‌ها در کشورهای مختلف متفاوت است، به طوری که در برخی از کشورها، قوانین ناظر بر استفاده و نگهداری از صندوق‌ها در داخل قوانین مالیاتی پیش‌بینی شده و در برخی دیگر، این مقررات در قالب یک قانون واحد و مستقل از قانون مالیات‌ها وجود دارد. در ایران نیز، در نیمه دوم سال ۱۳۸۷ و در راستای شفاف‌سازی تدریجی مبادلات تجاری و فعالیت مالی، تمهیدات خاصی در قالب قانون برنامه پنجم توسعه و قانون نظام صنفی و همچنین قانون مالیات بر ارزش افزوده برای پیاده‌سازی صندوق‌های مکانیزه فروش، اندیشیده‌شد. در این ارتباط می‌توان به ماده «۱۲۱» قانون برنامه پنجم توسعه و آیین‌نامه اجرایی ماده ۷۱ قانون نظام صنفی، و همچنین ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مبنی بر لزوم تجهیز واحدهای صنفی به سامانه فروشگاهی (صندوق مکانیزه فروش) یا رایانه اشاره کرد. در راستای اجرای این قوانین، سازمان امور مالیاتی کشور با وزارت صنعت، معدن و تجارت و شورای اصناف کشور طی چندین مرحله فراخوان مقدمات پیاده‌سازی طرح صندوق‌های مکانیزه فروش را در برخی از مشاغل کشور آغاز کرد. در طول چند سال اخیر، به دلایل مختلف که مهمترین آن نبود یک قانون جامع و مستقل در خصوص استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش می‌باشد، اجرای این طرح با مانع همراه شد. به همین دلیل، سازمان امور مالیاتی کشور با آگاهی از اهمیت موضوع و همچنین نقش انکارناپذیر صندوق‌های مکانیزه فروش در کاهش مشکلات موجود در جهت اجرای مؤثر قانون مالیات‌ها که به تبع آن گسترش پایه مالیاتی، اشراف و نظارت سازمان مالیاتی بر حلقه‌های زنجیره مبادلات اقتصادی، وصول مالیات به طور واقعی و تحول در سیستم مالیات بردرآمد کشور دست یافتنی خواهد بود و با امعان نظر به شرایط جامعه و نیز تجارب جهانی " لایحه قانون استفاده، نگهداری و نظارت بر صندوق‌های مکانیزه فروش " را به شرح پیوست تهیه کرده‌است که در ادامه دلایل توجیهی ضرورت تدوین آن بررسی و ارائه گردیده است.

تعریف صندوق مکانیزه فروش (POS)

صندوق مکانیزه رایانه ای دارای نرم افزار فروشگاهی برای ثبت اطلاعات حداقل خرید و فروش روزانه، نگهداری هزینه و موجودی کالا در یک واحد شغلی در اجرای قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

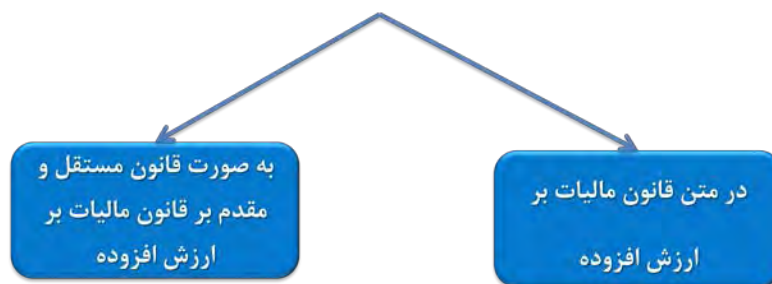
(پایانه فروش جایگزین رایانه ای برای صندوق فروش است که می‌تواند حتی بسیار پیچیده تر از صندوقهای فروش چند سال گذشته، دربرگیرنده قابلیت‌های ثبت و پیگیری سفارشات مشتری، پردازش کارتهای اعتباری و بدهی، اتصال به

دیگر سیستم‌های تحت شبکه، و مدیریت دفتر دارایی (صورت موجودی) باشد. پایانه های فروش به طور فزاینده قابلیت بکارگیری در شبکه گسترده جهانی را نیز دارند که این امر امکان آموزش و بهره برداری از راه دور و همچنین ردیابی دفاتر دارایی (صورت موجودی) در سراسر نقاط پراکنده جغرافیایی را بوجود آورده است).

۱-پیشینه استفاده از صندوق مکانیزه فروش

۱-۱-سطح بین الملل:

یکی از راهکارهایی که در اغلب کشورهای جهان برای کمک به فرآیند تشخیص و حسابرسی نظام‌های مالیاتی پیش-بینی شده است، استقرار صندوق‌های مکانیزه فروش در واحدهای کسب و کار است. کشورهای مختلف جهان برای تأمین نیازهای اطلاعاتی خود برای محاسبه بدهی مالیاتی مؤدیان و همچنین ایجاد شفافیت و کنترل جریان گردش کالا، از همان ابتدای اجرای نظام‌های مالیاتی خود، اقدام به استقرار صندوق مکانیزه فروش در واحدهای کسب و کار و ارایه دهنده کالاها و خدمات نموده اند. بررسی این موضوع در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که این کشورها، متناسب با اهمیت موضوع و ظرفیت‌های اجرایی، مقررات مربوط به سامانه‌های مکانیزه فروشگاهی را به یکی از دو شیوه " یا در متن قوانین مالیاتی خود گنجانده " و یا " آن را در قالب یک قانون مستقل و مقدم بر قانون مالیات بر ارزش افزوده و یا قانون مالیات‌های مستقیم " اجراء می‌کنند. به طوری که در این کشورها این صندوق ها جایگزین دفاتر قانونی است. طبق آمار منتشره در بانک جهانی ۸۵ کشور صاحب قوانین و مقررات سامانه صندوق مکانیزه فروش می باشند.

در این بخش در قالب جداول زیر، " اجرای پایانه‌ها و صندوق‌های مکانیزه فروش " و " برخی از اهم عناوین قوانین و مقررات و مطالب مرتبط با سامانه فروش (POS) در تعدادی از کشورها " و همچنین " کارکرد و نوع استفاده از صندوق- های مکانیزه فروش در سطوح مختلف مؤدیان " در کشورهای اسلواکی، تایوان، نروژ، کانادا، سوئد، فیلیپین، کرواسی و ایتالیا " ارایه شده است.

اجرای پایانه‌ها و صندوق‌های مکانیزه فروش در برخی کشورها

کشور	در قالب یک قانون مستقل	در متن قانون مالیات بر ارزش افزوده
اسلواکی	*	-
تایوان	*	-
نروژ	*	-
کانادا	-	به‌طور مشترک در متن قانون مالیات بر ارزش افزوده و قانون مالیات‌های مستقیم
سوئد	-	*
فیلیپین	*	-
کرواسی	*	-
ایتالیا	*	-
ایرلند	*	*
البانی	*	
آرژانتین	*	
برزیل	*	
جمهوری چک	*	
اتیوپی	*	
کامبیا	*	
یونان	*	
مجارستان	*	
کنیا	*	
لیتوانیا	*	
مالتا	*	
صربستان و مونته‌نگرو	*	
پاناما	*	
لهستان	*	
رومانی	*	
ونزوئلا	*	

برخی از اهم عناوین قوانین و مقررات و مطالب مرتبط با سامانه فروش (POS) در تعدادی از کشورها

۱. *Systems*
۲. **Belgium:** *Payment, clearing and settlement systems in Belgium*
۳. **Canada:** *Regulation of Point of Sale Disclosure for Segregated Funds and Mutual Funds*
۴. **France:** *Payment, clearing and settlement systems in France*
۵. **Italy:** *Payment, clearing and settlement systems in Italy*
۶. **MENA:** *Payment and Securities Settlement Systems in the Middle East and North Africa*
۷. **Portugal:** *The Economics and Regulation of the Portuguese Retail Payments System*
۸. **Turkey:** *Payment, clearing and settlement systems in Turkey*
۹. **Ukraine:** *Analytical Report Ukraine's Payments Market: International Framework and National Regulation*
۱۰. **USA:** *Electronic Fund Transfer Act*

انواع کارکردهای صندوق‌های مکانیزه فروش در سطوح مختلف مؤدیان در برخی از کشورها

کشور	در سطح اشخاص حقیقی (اصناف یا مشاغل)	در سطح اشخاص حقوقی (شرکت‌ها)	قابلیت ثبت پرداخت نقدی	قابلیت ثبت پرداخت الکترونیکی	ارائه شماره شناسایی به مودی پس از ثبت پرداخت	کد امنیتی صادرکننده (واحد خدمات مالیاتی)	ارائه اطلاعات گردش وجوه نقد به ادارت مالیاتی
اسلواکی	*	*	*	*	*	*	*
تایوان	*	*	*	*	*	*	*
نروژ	*	*	*	*	*	*	*
کانادا	*	*	*	*	*	*	*
سوئد	*	*	*	*	*	*	*
فیلیپین	*	*	*	*	*	*	*
کرواسی	*	*	*	*	*	*	*
ایتالیا	*	*	*	*	*	*	*

۱-۲- سطح داخلی:

در کشورمان با آگاهی از نیازهای اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، پیش‌بینی‌های لازم برای پیاده‌سازی و استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش همزمان با ابلاغ قانون مذکور صورت پذیرفت. در این ارتباط می‌توان به ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه و ماده ۷۱ آئین نامه اجرایی قانون نظام صنفی اشاره کرد، که مطابق آنها صاحبان مشاغل تعیین شده در ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه، مکلف به استقرار صندوق‌های مکانیزه فروش در سطح واحدهای شغلی مربوط می‌باشند.

➤ قانون برنامه پنجم توسعه

ماده ۱۲۱- به منظور شفافیت در مبادلات اقتصادی و تشخیص درآمدهای مؤدیان مالیاتی و مالیات بر ارزش افزوده، وزارت بازرگانی مکلف است با هماهنگی سازمان امور مالیاتی کشور و شورای اصناف کشور تا پایان سال دوم برنامه صاحبان مشاغل را براساس اولویت، ملزم به استفاده از سامانه‌های صندوق فروش (مکانیزه فروش) نماید. معادل هزینه‌های انجام‌شده بابت خرید، نصب و راه‌اندازی دستگاه سامانه صندوق فروش (مکانیزه فروش) توسط صاحبان مشاغل مذکور از درآمد مشمول مالیات مؤدیان مزبور (در اولین سال استفاده از سامانه‌های مذکور) قابل کسر است. عدم استفاده صاحبان مشاغل از سامانه صندوق فروش (مکانیزه فروش) در هر سال، موجب محرومیت از معافیت‌های مالیاتی مقرر در قانون برای سال مربوط می‌شود.

سازمان امور مالیاتی موظف است به تدریج و براساس اولویت، آن دسته از صاحبان مشاغل که ملزم به استفاده از سامانه صندوق فروش (مکانیزه فروش) هستند را تعیین نماید و تا شهریور ماه هر سال از طریق اطلاع کتبی و رسمی به اتحادیه صنفی مربوطه و نیز درج در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و روزنامه رسمی کشور اعلام و از ابتدای فروردین ماه سال بعد از آن اعمال نماید

➤ قانون مالیات‌های مستقیم

مطابق ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم، سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند در صورتی که به منظور تسهیل در تشخیص درآمد مؤدیان مالیاتی کاربرد وسایل و روشها و صورت حساب‌ها و فرم‌هایی را جهت نگاهداری حساب برای هر گروه از آنان ضروری تشخیص دهد مراتب را تا آخر دی ماه هر سال در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار آگهی کند و مؤدیان از اول فروردین سال بعد مکلف به رعایت آنها می‌باشند، عدم رعایت موارد مذکور در مورد مؤدیانی که مکلف به نگاهداری دفاتر قانونی هستند موجب بی‌اعتباری دفاتر مربوط خواهد بود و در مورد سایر مؤدیان موجب تعلق جریمه‌ای معادل بیست درصد مالیات منبع مربوط می‌باشد.

ماده ۱۶۹ مکرر - به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود برای اشخاص حقیقی و حقوقی کارت اقتصادی شامل شماره اقتصادی صادر کند. اشخاص حقیقی و حقوقی که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به اخذ کارت اقتصادی می‌شوند مکلف‌اند بر اساس دستورالعملی که توسط سازمان مزبور تهیه و اعلام می‌شود برای انجام دادن معاملات خود صورت حساب صادر و شماره اقتصادی مربوط را در صورت حساب‌ها و فرم‌ها و اوراق مربوط درج نموده و فهرست معاملات خود را به سازمان امور مالیاتی کشور - تسلیم کنند. عدم صدور صورت حساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله حسب مورد یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود مشمول جریمه‌ای معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ مورد معامله‌ای که بدون رعایت ضوابط فوق انجام شده است، خواهد بود.

➤ قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده ۱۹ - مؤدیان مکلفند در قبال عرضه کالا یا خدمات موضوع این قانون، صورتحسابی با رعایت قانون نظام صنفی و حاوی مشخصات متعاملین و مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، صادر و مالیات متعلق را در ستون مخصوص درج و وصول نمایند. در مواردی که از ماشین‌های فروش استفاده می‌شود، نوار ماشین جایگزین صورتحساب خواهد شد. تبصره - کالاهای مشمول مالیات که بدون رعایت مقررات و ضوابط این قانون عرضه گردد، علاوه بر جرائم متعلق و سایر مقررات مربوط موضوع این قانون، کالای قاچاق محسوب و مشمول قوانین و مقررات مربوط می‌شود.

➤ قانون نظام صنفی

ماده ۷۱ - به منظور تسهیل داد و ستد و ثبت و مستندسازی فعالیت‌های اقتصادی افراد صنفی عرضه‌کننده کالا و یا ارائه دهنده خدمت، مکلفند حداکثر ظرف مدت سه سال از تصویب این قانون در شهرستان‌های بیش از سیصد هزار نفر جمعیت و ظرف مدت پنج سال در سایر شهرستان‌ها به تناسب از صندوق مکانیزه فروش (POS) و یا دستگاه توزین دیجیتالی و یا هر دو برای فروش کالا یا ارائه خدمت خود با رعایت شرایط مندرج در تبصره (۱) ماده (۱۵) استفاده نمایند. طبق تبصره ۲ این ماده از تاریخ اتمام مهلت مقرر، در

صورت عدم استفاده از صندوق مکانیزه فروش و یا دستگاه توزین دیجیتالی واحد صنفی مشمول این ماده برای هر ماه تأخیر معادل یک میلیون (۱ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال جریمه خواهد شد.

➤ آیین نامه اجرایی ماده ۷۱ قانون نظام صنفی

به منظور تسهیل داد ستد و ثبت و مستندسازی فعالیتهای اقتصادی، افراد صنفی عرضه کننده کالا و یا ارایه دهنده خدمت، مکلفند حداکثر ظرف مدت سه سال از تصویب این قانون در شهرستانهای با بیش از سیصد هزار نفر جمعیت و ظرف مدت پنج سال در سایر شهرستانها به تناسب از صندوق مکانیزه فروش و یا دستگاه توزین دیجیتالی و یا هر دو برای فروش کالا و خدمات خود، طبق ضوابط و مقررات این آیین نامه استفاده نمایند

۲- اهمیت صندوق های مکانیزه فروش در تعیین و تصریح حداکثر توان بالقوه مالیات در کشور

در کشور ما به دلیل وجود اقتصاد زیر زمینی گسترده، فرار مالیاتی، فقدان بانک اطلاعات اقتصادی افراد و موانع موجود در سه رکن اصلی نظام مالیاتی، تعیین میزان مالیاتی که بخش مشاغل قادر به پرداخت آن هستند با نارسائی- هایی همراه است و تا زمانی که سازمان امور مالیاتی اطلاع دقیقی از حداکثر توان بالقوه پرداخت مالیات جامعه موصوف (درآمد مشمول مالیات مؤدیان) نداشته باشد، امکان نقض اصل مالیاتی پایمال شدن حقوق حقه دولت بسیار محتمل خواهد بود. اگر چه برابر رویه مورد عمل بر اساس مطالعه شاخص های اقتصادی و حساب های ملی در کشور، ظرفیت مالیاتی در کشور مورد ارزیابی قرار می گیرد، لکن محاسبه مالیات واقعی در عمل به دلیل عدم دسترسی به آمار و اطلاعات درآمدی مؤدیان که خود ناشی از عدم وجود بانک اطلاعات جامع از گردش مالی و فعالیت های افراد است، عمدتاً به صورت برآوردی خواهد بود. مراتب فوق در دو حوزه "مالیات بر ارزش افزوده" و "مالیات های مستقیم با محوریت مالیات بر درآمد مشاغل" به شرح ذیل مورد بررسی قرار می گیرد

۲-۱- حوزه مالیات بر ارزش افزوده:

اگر چه برای مالیات بر ارزش افزوده مزایایی زیادی از جمله آثار تحریفی کمتر برای فعالیت های اقتصادی در مقایسه با سایر مالیات ها، به عنوان یک منبع پایدار درآمدی برای دولت و غیره بر شمرده می شود، اما در کنار یک منبع پایدار درآمدی برای دولت، شاید شفافیت اقتصادی از مهمترین اهداف اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده در همه کشورهای جهان باشد. همانطوری که می دانیم، به دلیل اینکه در نظام مالیات بر ارزش افزوده، کل جریان گردش کالا و خدمات در زنجیره تولید- مصرف رصد می شود، فعالیت های غیررسمی و زیر زمینی نمی توانند در بلندمدت به حیات اقتصادی خود ادامه دهند و لذا شفافیت اقتصادی و کنترل فعالیت ها که لازمه رشد بلندمدت و پایدار اقتصادی می باشد، با اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده، خود به خود تأمین می شود. لزوم کنترل دقیق جریان گردش کالا و خدمات در زنجیره تولید- مصرف، ضمن اینکه برای محاسبه دقیق بار مالیات بر ارزش افزوده اشخاص مشمول ضروری است، در صورت لزوم برای کنترل و راستی آزمایی درخواست های اعتبار یا استرداد مالیاتی، لازم و حیاتی نیز خواهد بود.

اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده با دو رویکرد کلی در جهان دنبال می شود: روش تفریقی و روش اعتباری (فاکتورنویسی). اما به جرأت می توان گفت که در همه کشورهای جهان از رویکرد اعتباری- فاکتورنویسی استفاده می شود. در این رویکرد، ارایه فاکتور معتبر خرید به دستگاه مالیاتی از الزامات اولیه برای محاسبه بدهی مالیاتی

و همچنین برخورداری از اعتبار یا درخواست استرداد مالیاتی (در مورد صادرات) می باشد. نظام حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده در همه کشورهای جهان، به دلیل حجم انبوه اطلاعات و مؤدیان مالیاتی، بر حسابرسی مبتنی بر ریسک استوار است و استفاده از این رویکرد نیز به نوبه خود به یک بانک اطلاعاتی روزآمد از جریان گردش کالا و خدمات و همچنین جریان پول در کشور نیازمند است. همه کشورهای جهان، به فراخور نیازهای اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده خود، بسترهای اطلاعاتی و فناوری لازم با استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش را برای پیاده‌سازی مالیات بر ارزش افزوده در کشورشان فراهم نموده‌اند.

اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده در کشورمان، همانند اغلب نظامات مالیاتی در جهان، از رویکرد اعتباری-فاکتورنویسی به عنوان یک رویکرد غالب در مقابل رویکرد تفریقی، استفاده می‌شود. در این رویکرد، استفاده از اعتبار مالیاتی و یا درخواست استرداد (در مورد صادرات)، تنها با ارایه فاکتورهای خرید-فروش، در مراحل مختلف زنجیره تولید-مصرف از سوی مؤدیان مالیاتی میسر می‌باشد. در هر صورت، اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، در شرایطی کلید خورد که به دلیل نبود زیر ساخت‌های لازم اطلاعاتی و فناوری در کشور، آمادگی لازم برای اجرای بهتر آن وجود نداشت. همین موضوع، سبب شد تا از همان ابتدا شاهد بروز مشکلات زیادی در اجرای این مالیات باشیم. عدم تمکین و یا تمکین ناقص بسیاری از مؤدیان، شکل‌گیری شرکت‌های کاغذی و پدیده کدفروشی و گسترش فاکتورهای تقلبی، درخواست‌های غیرقانونی برای برخورداری از اعتبار مالیاتی در کنار مقاومت‌های برخی از اصناف و مشاغل به دلیل ترس از شفافیت فعالیت‌های خود، از جمله مشکلات اجرایی قانون مالیات بر ارزش افزوده در طول شش سال اخیر بوده‌است. به هر حال، یکی از تبعات این مشکلات، افزایش مقاومت و حساسیت سازمان امور مالیاتی کشور در ارایه اعتبار و پذیرش استردادها بوده و بعضاً همین حساسیت‌ها، موجبات نارضایتی برخی از مؤدیان خوش حساب را نیز به همراه داشته‌است. کشورهای مختلف جهان برای حل این مشکل و به منظور اشراف به فعالیت‌های تجاری واحدهای کسب و کار، از همان ابتدای اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده، اقدام به استقرار صندوق‌های مکانیزه فروش در سطح واحدهای تولیدی، فروشگاه‌ها و ارایه دهنده کالاها و خدمات نموده‌اند که در ادامه برخی از مهمترین دلایل عدم اجرای موفق قانون مالیات بر ارزش افزوده ارائه می‌شود:

- عدم شناسایی درآمد و هزینه، (گروهی از صاحبان مشاغل به علت کتمان فروش کالا و خدمات ارائه شده توسط آنها و عدم شفافیت در مبادلات تجاری)

- عدم کنترل و نظارت بر میزان مالیات بر ارزش افزوده اخذ شده از مشتریان توسط صاحبان مشاغل

- عدم استقبال مؤدیان فراخوان شده جهت بکارگیری سامانه فروشگاهی

- عدم هماهنگی مؤثر ذینفعان با سازمان امور مالیاتی (شهرداری، اتاق اصناف، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان امور مالیاتی کشور، استانداری، وزارت کشور و...).

۲-۲- حوزه مالیات‌های مستقیم:

نبود اطلاعات جامع از جریان پول و گردش کالا و خدمات در کشور و عدم امکان دسترسی سازمان امور مالیاتی کشور به پایگاه‌های اطلاعات اقتصادی و مالی سایر اشخاص و دستگاه‌ها، یکی از مشکلات دیرینه و اساسی نظام مالیاتی در انجام تکالیف قانونی خود و تشخیص و وصول مالیات حقه دولت می‌باشد. به طوری که این امر موجب

گردیده برابر رویه مورد عمل تشخیص مالیات مؤدیان به صورت بررسی عملکرد گذشته مبتنی بر پایه مالیاتی اندک صورت پذیرد. از این رو این پایه اندک بر اساس میزان مالیات سالیان گذشته و روند پرونده، عمدتاً ملاک تعیین مالیات فعلی مؤدیان و تشخیص و وصول مالیات سال‌های آتی آنان می‌باشد که از علل دیگر کاهش درآمدهای مالیاتی بالاخص در منبع مالیات مشاغل تلقی می‌گردد. یکی از برنامه‌های مهم سازمان، ایجاد امکان تبادل اطلاعات مالیاتی به منظور دسترسی به اطلاعات شغلی و درآمدی مؤدیان مالیاتی از طریق ایجاد پایگاه اطلاعات مؤدیان مالیاتی موضوع ماده ۱۲۰ قانون برنامه پنجم توسعه و استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش موضوع ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه و تمهیدات این سازمان برای شکل‌گیری آنها می‌باشد.

برابر بررسی‌های انجام شده در سال‌های اخیر، سهم مالیات‌های مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی عمدتاً از محل مالیات بر شرکت‌ها تأمین شده است و در بین سایر منابع سهم مالیات مشاغل از مالیات‌های مستقیم نسبت به سهم مربوط در اقتصاد، علیرغم رشد روز افزون واحدهای تجاری و خدماتی و فنی بسیار پایین و بعضاً رو به کاهش است. در اینجا مهمترین علل این روند کاهش در این نظام از منظر نارسایی‌های موجود در شناسایی و تشخیص درآمد واقعی و مالیات متعلقه مؤدیان به قرار ذیل توجه می‌شود:

- تعیین مالیات مشاغل با توجه به نداشتن مستندات کافی بر اساس توافق با اتحادیه‌ها و یا تشخیص مالیات از طریق علی‌الرأس صورت می‌پذیرد که معمولاً تضییع حقوق دولت را موجب خواهد شد
- عدم وصول به موقع مالیات بر درآمد مشاغل
- عدم اطلاع از میزان مالیات وصولی از هر صنف و اتحادیه مربوطه
- فقدان بانک جامع اطلاعاتی از جریان پول، سرمایه و کالا در کشور و عدم دسترسی به اطلاعات درآمدی مؤدیان مالیاتی (نبود اطلاعات از معاملات مؤدیان و عدم اخذ مالیات بر اساس ضرایب مالیاتی)
- فقدان بسترهای قانونی، فنی و اطلاعاتی لازم برای تعیین حداکثر توان بالقوه پرداخت مالیات توسط جامعه مؤدیان مشاغل کشور
- عدم اطلاع دقیق شورای اصناف و اتحادیه‌ها نسبت به درآمد واقعی مؤدیان (اعضاء)
- فراوانی فعالیت‌های زیرزمینی و واسطه‌گری
- برداشت مغایر قانون برای استفاده از شرط توافق‌های صنفی برای مؤدیان موضوع ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم
- محدودیت‌های قانونی مستتر در تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم

۳- صندوق‌های مکانیزه فروش راهکار اصلی حل مشکلات اجرایی نظام مالیاتی کشور

دامنه کاربرد صندوق مکانیزه فروش بسیار وسیع بوده و کلیه فعالان اقتصادی مشمول مالیات بر درآمد و مشمول مالیات بر ارزش افزوده، که در بخش‌های تولید و توزیع واردات کالا و خدمات اشتغال دارند، را در برمی‌گیرد. با پیاده‌سازی صندوق‌های مکانیزه فروش در سطح واحدهای کسب و کار، ضمن تسریع، تسهیل و شفافیت مبادلات تجاری، افزایش شفافیت جریان درآمدها و هزینه‌های قانونی صاحبان مشاغل را نیز به همراه دارد. همچنین با استقرار کامل صندوق‌های فروش، امکان حذف دفاتر قانونی اعم از دفتر روزنامه، کل و دفتر مشاغل برای اشخاص حقیقی، وجود دارد. این موضوع ضمن کمک به فرآیند شناسایی و تشخیص دقیق درآمد مؤدیان مشمول در بخش مالیات‌های مستقیم، امکان شناسایی فعالان اقتصادی در نظام مبادلات اقتصادی، سهولت برآورد ظرفیت مالیاتی کشور، شفاف‌سازی اقتصادی در

طول زنجیره واردات/تولید/ مصرف و مالیات‌های پرداخت شده مرحله قبل و به حداقل رساندن فرار مالیاتی را فراهم می‌آورد. کمک به بخش‌های دولتی و خصوصی در سیاست‌گذاری، مدیریت و نظارت بر بازار کالا و خدمات در تمامی فرآیندهای تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات در کشور و بهبود وضعیت کسب و کار صاحبان مشاغل با استفاده از برنامه‌های نرم افزاری و سخت افزاری، از تبعات مثبت دیگر استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش می‌باشد. علاوه بر این، استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش این امکان را فراهم می‌آورد تا مالیات اصناف بر اساس اطلاعات خروجی از صندوق‌های مکانیزه فروش با سهولت و سرعت بیشتری تعیین شده و ضمن برخورداری از مشوق‌ها و تسهیلات مالیاتی، تشخیص مالیات بر اساس دفاتر فروش و یا به طور توافقی و یا به صورت علی‌الرأس حذف گردد که این به معنای دریافت مالیات واقعی می‌باشد. همچنین استفاده از صندوق‌های مورد اشاره موجب یکسان‌سازی رویه‌های تشخیص مالیات در هر رسته شغلی شده و اختلاف میان صاحبان مشاغل با ادارات امور مالیاتی به حداقل کاهش می‌یابد.

۴- اقدامات انجام شده برای استقرار صندوق‌های مکانیزه فروش تا کنون

نخستین اقدام در خصوص نصب صندوق مکانیزه در سال ۱۳۸۶ و براساس ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم صورت گرفت. طبق بخشنامه سازمان امور مالیاتی به شماره ۱۱۳۷۹۹/۲۳۰ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۱۵، دستورالعمل اجرایی صندوق مکانیزه فروش تعیین گردید. در این دستورالعمل، ۳۰ صنف در تهران و برخی مراکز استانها ملزم به نگهداری صندوق مکانیزه فروش شدند و براین اساس وظایف ادارات مالیاتی و نیز ویژگی‌های POS های مستقر در آنها مشخص گردید. پس از آن و در اجرای ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه و دستورالعمل‌های مواد ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین ماده ۷۱ قانون نظام صنفی، جلسات متعددی با حضور نمایندگان معرفی شده سازمان امور مالیاتی کشور، معاونت توسعه بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت، نمایندگان اتاق اصناف ایران و نمایندگان شرکت‌های خصوصی به منظور اجرای مواد قانونی مذکور تشکیل گردید. اهم مطالب و نتایج این جلسات تا کنون به شرح ذیل می‌باشد:

- ایجاد کارگروه مشترک با وزارت صنعت، معدن و تجارت و تشکیل دبیرخانه اجرایی پروژه در وزارتخانه مذکور
- اعلام مشاغل دارای اولویت نصب سامانه فروشگاهی در سه مرحله برای سال‌های ۱۳۹۲، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ شامل ۳۰ گروه صنفی در رسته‌های شغلی مختلف که دارای بیشترین حجم معاملات اقتصادی بوده و امکانات لازم جهت تجهیز به سامانه‌های فروشگاهی را دارا می‌باشند

فهرست مشاغل ملزم به استفاده از صندوق مکانیزه فروش از ابتدای سال ۱۳۹۲

سازندگان و فروشندگان طلا و جواهر	فروشندگان لوازم خانگی (شامل برقی، گازی و نفتی)
فروشندگان آهن آلات	هتل و هتل آپارتمان
فروشندگان لوازم صوتی و تصویری	تالار پذیرایی، رستوران‌ها، چلوکبابی‌ها و اغذیه‌فروشی‌ها
فروشندگان انواع رایانه و قطعات سخت افزاری	مشاوران املاک و مستغلات
فروشندگان ماشین‌های اداری و لوازم و قطعات و تجهیزات مربوط به آنها	داروخانه‌ها

فهرست مشاغل ملزم به استفاده از صندوق مکانیزه فروش از ابتدای سال ۱۳۹۳

فروشنندگان لوازم یدکی خودروهای سبک و سنگین و ماشین آلات راه سازی، کشاورزی و ساختمانی (نمایندگی، عمده و خرده فروش)	فروشنندگان انواع تلفن (ثابت و بی سیم)، همراه و تجهیزات جانبی آن (نمایندگی، عمده و خرده فروش)
صاحبان تعمیرگاههای مجاز خودرو و انواع وسائط نقلیه سنگین و ماشین آلات راه سازی، کشاورزی و ساختمانی	تولیدکنندگان و فروشنندگان مبل، مصنوعات چوبی و فلزی و غیر فلزی اعم از اداری و خانگی (نمایندگی، عمده و خرده فروش)
فروشنندگان تجهیزات و تأسیسات حرارتی و برودتی، شوفاژ و تهویه مطبوع و لوازم مربوط (نمایندگی، عمده و خرده فروش)	فروشنندگان فرش ماشینی، تابلو فرش، موکت و قالیچه ماشینی (نمایندگی، عمده و خرده فروش)
فروشنندگان لوازم بهداشتی ساختمان (نمایندگی، عمده و خرده فروش)	فروشنندگان لوازم آرایشی و بهداشتی (نمایندگی، عمده و خرده فروش)
فروشنندگان تزئینات ساختمان (موکت، کفپوش، انواع پرده، کاغذ دیواری، شومینه و کارهای تزئینی چوبی و فلزی) (نمایندگی، عمده و خرده فروش)	فروشنندگان لوازم طبی بیمارستانی، آزمایشگاهی و دندان پزشکی و دندان سازی و انواع لوازم و تجهیزات پزشکی (نمایندگی، عمده و خرده فروش)

فهرست مشاغل ملزم به استفاده از صندوق مکانیزه فروش از ابتدای سال ۱۳۹۴

فروشنندگان مواد شیمیایی (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)	فروشنندگان لاستیک (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
نمایندگی های فروش شرکت های توزیع کالاهای داخلی و وارداتی (غیر اشخاص حقوقی)	نمایشگاه های اتومبیل (سواری، باری، مسافربری، ماشین آلات راه سازی، کشاورزی و صنعتی)
نمایندگی های فروش شرکت ها و مؤسسات تجاری و صنعتی اعم از داخلی و خارجی (غیر اشخاص حقوقی)	فروشنندگان مصالح ساختمانی (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
فروشنندگان یخچال های صنعتی و ویترینی (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)	فروشنندگان تأسیسات الکترونیکی - مکانیکی ساختمان (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)
بار فروشان و فروشنندگان میوه و تره بار و میدان داران	فروشنندگان انواع رنگ ساختمانی، صنعتی و اتومبیل (نمایندگی، عمده و خرده فروشی)

- اعلام حداقل مشخصات سخت افزاری و نرم افزاری سامانه فروشگاهی مدنظر سازمان امور مالیاتی و وزارت صنعت، معدن و تجارت؛
- صدور بخشنامه ها و الزام مدیران کل امور مالیاتی استان ها به مکاتبه با اتحادیه های صنفی و مجامع امور صنفی استان ها در خصوص نصب و بکارگیری سامانه فروشگاهی توسط گروه های شغلی فراخوان شده
- تشکیل جلسات مستمر با نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف کشور و مجامع امور صنفی صنوف توزیعی و خدماتی و صنوف تولیدی و خدمات فنی تهران و برخی از استان ها و تشکیل کارگروه مشترک هماهنگی ادارات کل امور مالیاتی، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ها و مجامع امور صنفی استانی

- درج مستمر آگهی اطلاع‌رسانی به مشاغل و اصناف دارای اولویت نصب و استفاده از سامانه فروشگاهی در مطبوعات به منظور تکمیل فرم اعلام نصب سامانه فروشگاهی و تسلیم آن به واحدهای مالیاتی مربوط و برنامه‌ریزی برای استمرار آن لغایت پایان سال جاری (۱۳۹۳)

- تولید تیزر تبلیغاتی توسط دفتر روابط عمومی و فرهنگ‌سازی مالیاتی و پخش از شبکه سراسری و شبکه‌های استانی
- مکاتبه ادارات کل امور مالیاتی با رؤسای اتحادیه‌های مشمول اجرای قانون و تشویق آنها جهت نصب سامانه فروشگاهی
- صدور دستورالعمل‌ها در خصوص مشخصات و نحوه دریافت اطلاعات از سامانه فروشگاهی توسط سازمان امور مالیاتی کشور

- پاسخگویی (حضوری/غیر حضوری) به مؤدیان مشمول استفاده از سامانه فروشگاهی و شرکت در جلسات توجیهی برگزار شده از طرف اتحادیه‌ها برای اعضاء

- اقدام جهت تهیه و انتشار بروشور "راهنمای نصب و راه اندازی سامانه فروشگاهی"

- تهیه پیش‌نویس اصلاحی آیین‌نامه اجرائی تبصره ماده ۷۱ قانون نظام صنفی در خصوص سامانه فروشگاهی به دبیری وزارت صنعت، معدن و تجارت.

۵- عملکرد پیاده سازی صندوق‌های مکانیزه فروش و دلایل عدم موفقیت آن

با وجود تأکید قوانین مربوطه و اقداماتی که در خصوص نصب سامانه فروش در سال‌های گذشته صورت گرفت، براساس سوابق موجود، نه تنها صندوق‌های مکانیزه فروش مطابق با اعلام سازمان امور مالیاتی راه‌اندازی نشده‌است، بلکه تا پایان سال ۱۳۹۲ علیرغم بسیاری از مشاغل از صندوق مکانیزه فروش استفاده کرده‌اند، ولی صرفاً تعداد ۸۶۰۹ صندوق مکانیزه فروش معادل ۰,۰۵ درصد توسط واحدهای شغلی به این سازمان گزارش گردیده است. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد هر چند این قانون در صورت اجرای موفق، گام مهمی در جهت اصلاح رفتار اقتصادی فعالین اقتصادی محسوب می‌شود، لیکن اجرای آن با چالش‌های اساسی مواجه بوده‌است که موجب عدم موفقیت تلاش‌های قبلی شده‌است. عدم توجه به این چالش‌ها می‌تواند مجدداً روند اجرای آن را با مانع مواجه ساخته و هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی آن را نیز افزایش دهد.

به طور کلی عوامل مختلفی در این عدم موفقیت نقش داشته‌اند. البته بسیاری از این عوامل به دلیل ماهیت بخش مشاغل است که منجر به ایجاد چالش در امر مالیات‌ستانی هم در مالیات‌های مستقیم و هم مالیات بر ارزش‌افزوده شده‌است که پیش‌بینی می‌شود با استفاده از این صندوق‌ها و تحقق دستاوردهای آن به میزان قابل توجهی رفع و تعدیل گردد.

به طور کلی نظام مالیاتی کشور همواره در بخش مشاغل به دلیل گستردگی و تنوع فعالیت‌ها، حجم بالای گردش مالی، سنتی بودن جریان مبادلات پول و کالا و از همه مهمتر غیر شفاف بودن فعالیت‌های اقتصادی آن با چالش‌های زیادی روبرو بوده است. ویژگی‌های ذاتی فعالیت‌های این بخش در کنار عدم وجود شفافیت در گردش اطلاعات مالی آنها، هزینه‌های اجتماعی و اداری اجرای قوانین مالیاتی را در این بخش به شدت افزایش داده است.

در ادامه برخی از دلایل عدم موفقیت اقدامات انجام شده برای پیاده‌سازی صندوق مکانیزه فروش شرح داده می‌شود:

۵-۱- ریشه های تاریخی و فرهنگی

همان طور که در متن ماده ۷۱ قانون نظام صنفی آمده است یکی از اهداف اصلی قانون‌گذار از تصویب این ماده، تثبیت و مستندسازی فعالیت‌های اقتصادی افراد صنفی عرضه کننده کالا و خدمات بوده است. این امر در ساختار اقتصادی کشور به صورت عام و در بنگاه‌های صنفی به صورت خاص با مقاومت هایی همراه بوده و تجربیات گذشته نیز مؤید همین مقاومت است.

براین اساس صرف نظر از عوامل موثر بر ایجاد این فرهنگ، ضرورت برطرف نمودن این مقاومتها به طور منطقی و ایجابی از الزامات اجتناب ناپذیر اجرای قوانین موردنظر است. در سال‌های اخیر نیز اثبات شده که استفاده از روش خود اظهاری به مراتب بازده و نتیجه مطلوبتری در پی داشته است.

۵-۲- ویژگی‌های ساختاری بخش مشاغل

ویژگی‌های ذاتی و تنوع فعالیت‌های این بخش همواره چالشهایی را برای مدیریت اقتصادی و مالیاتی کشور ایجاد کرده است. یکی از تبعات این گستردگی، وجود تعداد قابل توجهی از فعالان در سطح خرده فروشی و مشاغل کوچک همراه با تنوع بسیار زیاد در ظرفیتهای مالی و عملکردی در این بخش می‌باشد که به نوبه خود منجر به ایجاد پیچیدگی در اجرای قوانین موردنظر در بخش مشاغل می‌گردد. همچنین به نظر می‌رسد با وجود تحولات اقتصادی که در جامعه صورت گرفته، بخش مشاغل هنوز ساختار سنتی خود را حفظ نموده است که به عنوان مانعی در جهت اجرای قوانین مربوطه عمل می‌کند.

۵-۳- نبود پایگاه جامع اطلاعات اقتصادی و مالی

نبود اطلاعات جامع از جریان پول و گردش کالا و خدمات در کشور، عدم امکان دسترسی سازمان امور مالیاتی کشور به پایگاه‌های اطلاعات اقتصادی و مالی سایر اشخاص و دستگاهها یکی از مشکلات دیرینه و اساسی نظام مالیاتی در انجام تکالیف قانونی و الزام فعالین اقتصادی به انجام تکالیف خود می‌باشد. در این زمینه در بخش مشاغل سنتی بودن نظام گردش اطلاعات و عدم ثبت اطلاعات اقتصادی به یکی از عوامل عمده گستردگی عدم تمکین به تکالیف مالیاتی در این بخش منجر شده است. البته بسیاری از این چالشها، ریشه در اشکالات اساسی موجود در نظام اقتصادی کشور دارد. برخی از این مشکلات عبارتند از:

- عدم ثبت و غیر رسمی بودن بسیاری از فعالیت‌های مشاغل کوچک
- اعطای مجوزهای بلندمدت فعالیت برای مشاغل از سوی اصناف
- حمایت‌های غیر مستقیم اصناف مختلف از یکدیگر و مقاومت در عمل به تکالیف قانونی
- نداشتن مجوزهای فعالیت برای برخی مشاغل در مناطق خارج از محدوده و مشاغل غیررسمی
- عدم استفاده از پول الکترونیکی در بسیاری از مشاغل

۵-۴- حجم بزرگ اقتصاد غیررسمی

اقتصاد زیر زمینی و فرار مالیاتی یکی از چالش‌های بسیار مهم کشورها بویژه کشورهای در حال توسعه در مواجهه با مشکلات اقتصادی بوده است. گسترش بخش غیررسمی اقتصاد ضمن افزایش عدم شفافیت، موجب کاهش تمکین به قوانین مختلف از جمله قوانین مالیاتی می‌شود. براساس برآوردهای مختلف سهم اقتصاد غیررسمی در ایران بین ۲۰ تا ۳۰ درصد است که بخش قابل توجهی از آن مربوط به فعالیت‌های مشاغل می‌باشد. این امر موجب چالش و افزایش پیچیدگی در اجرای قوانین در این حوزه می‌گردد. علاوه بر چالش‌های فوق، چالش‌های ذیل نیز در این حوزه منحصراً در ارتباط با مقوله صندوق مکانیزه فروش نیازمند تمهیدات قانونی موردنیاز است:

۵-۵- مانع و جامع نبودن ضمانت‌های اجرائی جهت نصب سامانه فروشگاهی

هرچند در قوانین و دستورالعمل‌های پیشین، جرایمی برای عدم اجرای قانون در نظر گرفته شده بود، ولی این جرایم به دلیل عدم ضمانت اجرایی، توانایی الزام فعالان اقتصادی به نصب و نگهداری صندوق‌های فروش را دارا نبوده‌اند. برخی از مهمترین موارد نارسایی‌های قانونی موجود عبارتند از:

- الزام واحدهای صنفی به خرید، نصب و بکارگیری صندوق مکانیزه فروش (این امر از سال ۱۳۸۲ با وجود قانون نظام صنفی کشور و از سال ۱۳۸۹ به موجب قانون برنامه پنجم توسعه و از سال ۱۳۸۷ به استناد ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، تاکنون محقق نگردیده است)
- الزام ذینفعانی که همکاری مؤثر ندارند (شهرداری، اتاق اصناف، وزارت صنعت، معدن و تجارت، استانداران، وزارت کشور و....) و مؤدیان مشمول متخلف که اقدامی انجام نداده‌اند (صاحبان مشاغل مشمول نصب و بکارگیری صندوق مکانیزه)
- مشخصات و قابلیت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری صندوق‌های مکانیزه مورد تایید سازمان امور مالیاتی کشور
- وظایف و تکالیف ذینفعان در شناسایی، کنترل، آموزش، انتقال اطلاعات و نحوه رسیدگی به عملکرد صاحبان مشاغل مشمول نصب و بکارگیری صندوق مکانیزه
- تکالیف فعالان اقتصادی (صاحبان مشاغل) مشمول در ارتباط با تهیه صندوق، ثبت رویدادهای مالی، اعمال نرخ‌های مالیات بر ارزش افزوده، خرابی و دستکاری عمدی در سامانه، نگهداری اسناد و مدارک و اطلاعات مبادلات تجاری مربوط، تغییر بهره بردار صندوق و.....
- چگونگی کنترل، نظارت و مدیریت بر حسن استفاده از صندوق‌های مکانیزه
- الزام به تأمین زیرساخت‌های مناسب در کل کشور برای بکارگیری صندوق‌های فروشگاهی توسط صاحبان مشاغل و تعامل اطلاعاتی با سازمان امور مالیاتی کشور
- نحوه شناسایی و کنترل درآمد و هزینه برخی از صاحبان مشاغل در موارد کتمان فروش کالا و خدمات ارائه شده توسط آنها (در عمده موارد مالیات متعلقه به دلیل نداشتن مستندات کافی، براساس توافق با اتحادیه‌ها و به طریق تشخیص علی‌الرأس و با وقفه‌های طولانی تعیین شده و موجبات تضییع حقوق دولت را فراهم می‌آورد).

۵-۶- عدم کارآیی روش اجرایی فعلی

روش اجرایی کنونی به شکلی است که واحدهای صنفی، موظف به خرید نصب سامانه فروشگاه‌های شامل سخت افزار، نرم افزار و پشتیبانی می‌باشند. علیرغم اینکه از سال ۱۳۸۲ قانون نظام صنفی کشور و از سال ۱۳۸۹ قانون برنامه پنجساله پنجم، صاحبان مشاغل را موظف به بکارگیری سامانه فروشگاه‌های نموده‌اند، ولی تاکنون موفقیت چندانی نداشته است. به نظر می‌رسد جهت موفقیت در اجرای قانون، تجدیدنظر در روش فوق اجتناب ناپذیر باشد.

۵-۷- عدم اطمینان مؤدیان

مشخص نبودن رویه رسیدگی به عملکرد صاحبان مشاغل مشمول سامانه فروشگاه‌های و عدم اطمینان مؤدیان از پذیرش اطلاعات ارسالی آنها از طریق این دستگاه‌ها مانعی در جهت اجرای موفق قانون می‌باشد که لازم است در قوانین و آیین‌نامه‌های مربوطه به نحو مطلوبی تبیین گردد.

۵-۸- عدم اطلاع‌رسانی کافی

بسیاری از فعالین اقتصادی نسبت به بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره در خصوص سامانه فروشگاه‌های اطلاع کافی نداشته‌اند. این ضعف در اطلاع‌رسانی در بین واحدهای مالیاتی نیز بعضاً مشاهده می‌شود که در نتیجه مانع راهنمایی دقیق و کافی مؤدیان و یا صاحبان مشاغل مشمول نصب و بکارگیری سامانه فروشگاه‌های در زمان مراجعه آنها به واحدهای مالیاتی مربوطه می‌شود.

۵-۹- تبلیغات محدود در خصوص مزایای استفاده از سامانه‌های فروشگاه‌های

یکی از اهداف قانون‌گذار در این حوزه، تسهیل داد و ستد می‌باشد. این مسأله در صورتی که به خوبی تبیین شود و اطلاع‌رسانی مناسبی در خصوص آن به فعالین اقتصادی صورت گیرد، از ظرفیتهای قابل توجه و بالقوه‌ای برای تسهیل اجرای قانون در بین اصناف برخوردار است. بایستی پیامدهایی مانند ایجاد ابزاری مکانیزه جهت کنترل انبار، موجودی، انجام محاسبات مالی، کاهش ضایعات و افزایش بهره‌وری در فروش تبلیغ شده و مورد تأکید قرار گیرد.

۵-۱۰- ضعف و محدودیت منابع علمی و سطح آگاهی‌های لازم در صاحبان مشاغل

استفاده کامل از ظرفیتهای مختلف صندوقهای مکانیزه فروش (POS) مستلزم دارا بودن سطح معینی از اطلاعات و آموزشهای اولیه خواهد بود. بدین معنی که تزریق این تجهیزات بدون تأمین نیازهای آموزشی از مشکلات خاص و قابل توجه این بخش می‌باشد که می‌تواند طرح را با شکست مواجه کند. از سوی دیگر نبود آگاهی و آموزش‌های لازم، مانع اساسی جهت درک و پذیرش مزایای کاربری این تجهیزات می‌باشد. لذا توجه به ضرورت سرمایه‌گذاری و حمایت از توسعه آموزش‌های کاربردی یکی از مهمترین مبنای اجرای بهینه این قانون خواهد بود.

۵-۱۱- محدودیت منابع مالی

محدودیت سرمایه و منابع مالی همواره از جمله موانع و چالش‌های توسعه کاربری فن‌آوری‌های جدید محسوب گردیده است. این امر در بنگاه‌های کوچک و متوسط به دلیل ساختارهای ضعیف و آسیب‌پذیر مالی از اثرگذاری و اهمیت بیشتری برخوردار است که برای اغلب واحدهای صنفی بدون حمایت دولتی غیرممکن خواهد بود. لذا ارایه تسهیلات ویژه جهت دستیابی به این تجهیزات از یکسو و تلاش در جهت کاهش قیمت تمام شده این تجهیزات از سوی دیگر، از ضرورت‌های جدی نیل به اهداف موردنظر می‌باشد.

۵-۱۲- عدم پیش‌بینی موارد و موضوعات خاص

به علت گستردگی و تنوع بسیار زیاد فعالین بخش مشاغل، لازم است قوانین مربوط به این بخش از انعطاف نسبی برخوردار بوده و تمهیدات کافی برای موارد خاص پیش‌بینی گردد. برای مثال در بسیاری از مشاغل، خرید و فروش عمده به صورت چک و سفته انجام می‌گیرد و بایستی در قوانین و برنامه‌های کاربردی این صندوق، چنین مواردی در نظر گرفته شود.

۵-۱۳- نارسایی برنامه‌های سخت افزاری و نرم افزاری

در گسترش استفاده از فناوری‌های نوین، لازم است برنامه‌های معرفی شده از کمترین ایراد برخوردار بوده تا انگیزه استفاده‌کنندگان را کاهش ندهد. همچنین پشتیبانی مناسب شرکت‌های ارائه‌کننده این خدمات از الزامات جدی برای موفقیت برنامه‌ها می‌باشد. لذا ضروری است در ارائه مجوز به شرکت‌های ارائه‌کننده نرم‌افزار و نظارت بر عملکرد آنها با دقت زیادی صورت پذیرد.

۶- تجربه استفاده از صندوقهای مکانیزه فروش در برخی از کشورهای منتخب جهان

اطلاعات داده‌های مربوط به مشخصه‌های اصلی "تکالیف فعالان اقتصادی مشمول"، "وظایف سازمان، دستگاه‌ها و مراجع ذیربط"، "مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری)"، "مشوق‌ها و تسهیلات"، "ضمانت‌های اجرایی (برخورد با جرایم مالیاتی)"، "نظارت بر اجرای سامانه‌های مکانیزه فروش"، ناظر بر صندوق‌های مکانیزه فروش در برخی کشورهای پیمایش شده به شرح جدول ذیل است:

سوئد

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری)

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) سامانه مکانیزه فروش در کشور سوئد شامل موارد ذیل است:

- نرم‌افزار (برنامه صندوق فروش) برای کنترل عملکردهای موضوع این مقررات
- صدور رسیدهای نقدی، همراه با ارائه گزارش از ثبت رسیدهای نقدی طی یک روز فروش (گزارش روزانه A تا Z)
- گزارش از ثبت رسیدهای نقدی از تاریخ آخرین گزارش روزانه عملکرد
- نام مدل و شماره ساخت صندوق فروش
- قابلیت تشخیص شماره نسخه نرم افزاری استفاده شده و سازنده نرم‌افزار
- ایجاد کدهای کنترلی
- قابلیت تغییر در اطلاعات قیمت-ها در رسید صندوق یا حافظه کامپیوتری
- قادر به ثبت پول خرد-قابلیت ثبت پرداخت از طریق انواع ابزار پرداخت
- قابلیت حذف، تغییر یا اضافه کردن اطلاعات ثبت شده موجود
- دارای ابزاری برای نمایش ارتباط هر ثبت با شرکت مربوطه
- قابلیت دسترسی به اطلاعات جاری در مورد برنامه نویسی و تنظیمات مربوطه
- قابلیت چاپ نسخه‌های رسید، رسیدهای رایج یا پیش‌رسیده‌ها

- عدم امکان ثبت فروش بدون چاپ همزمان رسید نقدی آن
- عدم امکان پرینت گرفتن بیش از یک نسخه از رسید نقدی
- عدم امکان قابلیت تغییر در متن از پیش برنامه داده شده عناوین کالاها یا خدمات
- قادر به ارسال اطلاعات رسیده‌ها به واحد کنترل خود
- امکان محاسبه مبالغ داده‌های رسیده‌ها برپایه کرون شوند
- کسب تأییدیه کارخانه سازنده و تطابق صندوق پرداخت با الزامات مندرج در مقررات مربوط

تکالیف فعالان اقتصادی مشمول

تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول) این قانون در کشور سوئد شامل موارد ذیل است:

- ثبت فروش و سایر کاربری های مستمر به صورت کاغذی (رول صندوق) یا بصورت الکترونیکی (حافظه گزارش)
- ثبت همه اطلاعاتی که مطابق این مقررات باید در رسیده‌ها، خلاصه گزارش‌های روزانه Z و گزارش‌های روزانه X درج گردد.

کانادا

مشوق‌ها و تسهیلات این قانون در کشور کانادا شامل موارد ذیل است:

در صورت عدم استفاده از نرم‌افزار حذف الکترونیکی فروش و تهیه نمودن سیستم پایانه فروش جدید و دریافت تأییدیه از تهیه‌کننده نرم‌افزار مبنی بر اینکه سیستم پایانه فروش جدید مجهز به برنامه حذف الکترونیکی فروش نیست، به عنوان صاحب کسب و کار، مشمول ضمانت‌های تنبیهی نخواهید شد. سازمان مالیاتی کانادا، مؤدیان را تشویق می‌کند تا بطور مرتب از وب سایت سازمان مالیاتی بازدید نمایند. تمام فرم‌های جدید، سیاست‌ها و راهنماها به محض تهیه در این سایت به نمایش در می‌آید.

ضمانتهای اجرایی (برخورد با جرایم مالیاتی) این قانون در کشور کانادا شامل موارد ذیل است:

قصور در همراهی با مقررات جدید منجر به اعمال جریمه‌هایی جداگانه برای مالیات بر درآمد و مالیات کالا و خدمات / مالیات بر ارزش افزوده می‌گردد. در صورت استفاده از نرم افزار حذف الکترونیکی فروش و عدم نصب سیستم پایانه فروش جدید، به عنوان صاحب کسب و کار، مشمول ضمانت‌های تنبیهی خواهید شد.

➤ جریمه - کاربرد:

هر شخصی که عمداً و یا تحت شرایطی خاص، از روی قصور یا اشتباه عامدانه، در استفاده از ابزار حذف تراکنش فروش نقش داشته، موافقت نموده و یا شرایط به کارگیری آن را با هدف مخدوش ساختن ثبت تراکنشی که نگهداری آن الزامی است، مشمول جریمه خواهد بود .

➤ جریمه - تملک :

هر شخصی که ابزار حذف تراکنش فروش یا امتیاز مربوط به آن را که دارای قابلیت یا امکانات مربوط به حذف تراکنش و داده‌های لازم به نگهداری را اکتساب و یا از آن استفاده نماید، مشمول جریمه خواهد بود.

➤ جریمه - تولید یا در دسترس قرار دادن:

هر شخصی که نرم افزار حذف الکترونیکی فروش را با قابلیت حذف تراکنش فروش لازم به ثبت و نگهداری، طراحی کرده، بسازد، بفروشد، عرضه نماید، حمل کند، یا به طریق دیگری آن را برای شخص دیگری مهیا سازد، یا اینکه نصب، ارتقاء یا خدمات نگهداری آن را انجام دهد، مشمول جریمه خواهد بود.

اسلواکی

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری)

برخی از مهمترین مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) قانون صندوق مکانیزه فروش در کشور اسلواکی:

- تخصیص کد مالیاتی به صندوق مکانیزه فروش توسط اداره مالیاتی
- علامت گذاری صندوق با مهر و موم
- ایجاد گزارش نهایی پایان روز
- چاپ اطلاعات عددی قیمت اقلام و میزان کل قابل پرداختی بر روی رسید صندوق
- سیستم هشدار نیاز به تعمیر صندوق مکانیزه فروش
- سوئیچ کردن بر روی حافظه مالیاتی فقط خواندنی
- ذخیره اطلاعات در حافظه مالیاتی
- چاپ نشان محافظتی بر روی رسید صندوق و تهیه فهرست گزارش نهایی پایان روز
- چاپ رسید های علامتگذاری شده با کلمه رسید باطله و با کلمه سپرده
- خواندن اطلاعات بوسیله رایانه از حافظه مالیاتی صندوق مکانیزه فروش
- ثبت درآمد فروش دست کم در دو ارز متفاوت
- چاپ کلیه کاراکترهای حروف الفبا و علامت های نشان گذاری اسلواکی
- ایجاد خلاصه گزارش نهایی در برگیرنده اطلاعات مفید در مورد فروش کالاها یا ارائه خدمات
- حذف اطلاعات از حافظه عملیاتی - چاپ خروجی خوانا برای دوره زمانی ۵ ساله
- ثبت اطلاعات مربوط به مجموع مبالغ و تعداد کالاهای برگشتی، اقلام منفی و تخفیفات ارائه شده
- قطع فوری صندوق مکانیزه فروش در صورت قطع ارتباط چاپگر، صفحه نمایش مشتری یا حافظه مالیاتی
- چاپ گزارش نهایی موقتی پیرو تاریخ های گزارش نهایی پایان روز یا پیرو شماره های ثبت شده گزارشات نهایی پایان روز در فاصله زمانی مورد نیاز
- ذخیره اطلاعات در حافظه عملیاتی حتی در صورت افت ولتاژ یا قطع کامل منبع تغذیه برق
- ذخیره اطلاعات در حافظه عملیاتی بدون ارتباط با منبع برق خارجی برای حداقل ۹۰ روز
- قابلیت جایگزینی واسط ذخیره سازی اطلاعات، نوار کاغذی و منبع تغذیه برق غیر قابل شارژ، بدون آسیب رساندن به مهر و موم
- بازنگری صحت و اعتبار پرونده های کنترلی توسط ابزارهای فنی صندوق مکانیزه فروش
- داشتن مقدار فضای ذخیره سازی کافی برای ثبت و ذخیره کردن اطلاعات از گزارشات نهایی پایان روز
- بازیابی اطلاعات ذخیره شده

- علامت گذاری با کد منحصر به فرد و تکرار نشدنی تولید شده توسط سازنده صندوق مکانیزه فروش
- قادر به تغییر نرخ‌های مالیات بر ارزش افزوده و پول رایج
- قابلیت ثبت علامت حفاظتی، کد مالیاتی صندوق مکانیزه فروش، نام بنگاه، اقامتگاه قانونی یا محل کسب متصدی کسب و کار و پایانه فروش، کد اقتصادی (TIN)، کد اقتصادی ارزش افزوده، تاریخ و زمان قراردادی صندوق مکانیزه فروش برای بهره برداری، نرخ مالیات بر ارزش افزوده برای دست کم سه نرخ متفاوت، حداقل ۲ ارز رایج و قانونی کشور.
- تهیه بایگانی‌های اطلاعات از گزارش نهایی پایان روز

تکالیف فعالان اقتصادی مشمول این قانون در اسلواکی:

- ثبت درآمدهای فروش بدون تأخیر در صندوق مکانیزه فروش
- ملزم به بهره‌برداری از صندوق مکانیزه فروش در تمام محل‌های فروش
- صدور رسید با کلمات رسید باطله علامت گذاری شده به هنگام ثبت اطلاعات طی بهره‌برداری آزمایشی، راه اندازی و تعمیر صندوق مکانیزه فروش، ارائه آموزش در محل
- صدور گواهینامه برای صندوق مکانیزه فروش به همراه ابزار سخت‌افزاری و نرم‌افزاری خود به مقام ریاست دارایی جمهوری اسلواکی ظرف مدت ۳۰ روز-ضمانت انجام عملیات نگهداری و تعمیر الزامی صندوق فروش توسط متصدی کسب و کار
- کشف آسیب وارد شده به مهر و موم و یا از دست دادن آن توسط متصدی کسب و کار و اطلاع به سازمان خدماتی بدون فوت وقت
- تحویل نسخه ای از گواهینامه صندوق مکانیزه فروش یا چاپگر مالی به مجرد خریداری صندوق فروش یا چاپگر مالی به متصدی کسب و کار
- تخصیص کد مالیاتی به صندوق مکانیزه فروش
- چاپ نسخه رسید صندوق پس از ثبت درآمد فروش در صندوق مکانیزه فروش توسط متصدی کسب و کار
- تحویل رسید صندوق مکانیزه فروش به خریدار به مجرد بازگشت کالا یا شکایت محترمانه مشتری نسبت به کالا یا خدمت
- پررنگ نمودن کد مالیاتی صندوق مکانیزه فروش، تاریخ، زمان، مبلغ کل قابل پرداخت و علامت محافظتی روی رسید صندوق نمایش داده شده
- تضمین حفاظت اطلاعات ذخیره شده در صندوق مکانیزه فروش
- ذخیره نمودن رسانه ذخیره‌سازی اطلاعات شامل پرونده‌های کنترلی و محتوای حافظه مالیاتی تا انقضای دوره قانونی
- ارسال نسخه چاپی یا به شکل الکترونیکی بتمام پرونده‌های کنترلی به محض درخواست اداره مالیات یا اداره گمرک، به صورت فوری یا در مهلت زمانی تنظیم شده توسط اداره مالیات یا اداره گمرک،
- ذخیره سازی اسنادی که با کلمه سپرده مشخص شده‌اند در همان روز صدور
- استفاده از نواری برای خروجی‌های چاپی که خوانا بودن اطلاعات را طی پنج سال از پایان سال تقویمی چاپ آنها تضمین کند
- اعلام به سازمان خدماتی بدون اتلاف وقت در صورتی که قادر به استفاده از صندوق مکانیزه فروش نباشد

- ثبت تاریخ و زمان راه‌اندازی مجدداً صندوق مکانیزه فروش برای بهره‌برداری بدون فوت وقت، در دفتر صندوق مکانیزه فروش
- صدور برگه‌های فروش طی توقف بهره‌برداری صندوق مکانیزه فروش
- ثبت اطلاعات برگه‌های فروش صادره ظرف ده روز پس از پایان آخرین روز ماه راه‌اندازی مجدد صندوق مکانیزه فروش
- تهیه گزارش نهایی پایان روز با استفاده از اطلاعات حافظه عملیاتی، و تنها برای روزهایی که درآمد فروش داشته است
- ملزم به نگهداری دفتر صندوق مکانیزه فروش است
- باید خاتمه بهره‌برداری از صندوق مکانیزه فروش را در کمتر از سه روز کاری، از روز خاتمه بهره‌برداری از آن صندوق فروش، به اطلاع اداره مالیات برساند
- ثبت تاریخ تعلیق مجوز تجاری در دفتر صندوق مکانیزه فروش
- ملزم به استفاده از صندوق مکانیزه فروش، برای ثبت درآمد فروش تا پیش از ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱

وظایف سازمان، دستگاه‌ها و مراجع ذیربط در کشور اسلواکی شامل موارد ذیل است:

- اداره مالیات باید اقدام به ثبت نام نماید چنانچه شخص حقیقی یا حقوقی:
- الف) تسلیم درخواستی مکتوب مشتمل بر فهرست انواع صندوق مکانیزه فروش در صف تعمیر و سرویس (ب) رونوشت قرارداد پیرو را ضمیمه درخواست نماید.
- اداره مالیات باید ظرف مدت ۱۵ روز از روزی که درخواست تسلیم شده است نسبت به ثبت نام در دفتر ثبت تصمیم‌گیری نماید.
- اداره مالیات باید در تاریخی که تصمیم ثبت نام در دفتر ثبت نهایی می‌شود اقدام به ثبت نام نماید
- حذف سازمان خدماتی از دفتر ثبت نام در مواردی که:
 - الف) منحل شده یا موجودیت آن متوقف شده باشد.
 - ب) انجام امور تعمیر و نگهداری صندوقهای فروش الکترونیکی را متوقف نماید.
 - پ) نتواند تغییرات مطرح شده را در مهلت تعیین شده اعلام نماید.
- تصمیم‌گیری نسبت به حذف سازمان خدماتی از دفتر ثبت نام، در مدت ۱۵ روز از تاریخی که در آن از وقایع مشخص شده آگاهی یافته است.
- رئیس دارایی باید امکان ثبت نام الکترونیکی را، که به طور منظم به روزرسانی شده و در سامانه ثبت نام منتشر می‌شود، فراهم نماید.
- به منظور به دست آوردن کد مالیاتی برای صندوق مکانیزه فروش، متصدی کسب و کار باید اطلاعات زیر را به اداره مالیات ارسال نماید:
- ۱- چنانچه متصدی کسب و کار شخص حقیقی باشد اطلاعات هویتی وی عبارتند از
نام بنگاه و اقامتگاه دائمی، ...
- ۲- چنانچه متصدی کسب و کار شخص حقوقی باشد اطلاعات هویتی وی عبارتند از
نام بنگاه و اقامتگاه قانونی شرکت، ...

۳- اطلاعات صندوق مکانیزه فروش عبارتند از نوع آن، مدل و شماره سریال، نام سازنده، ...

۴- اطلاعات سازمان خدماتی اجرا کننده امور تعمیر و نگهداری صندوق مکانیزه فروش برای متصدی کسب و کار

ضمانتهای اجرایی (برخورد با جرایم مالیاتی) این قانون در کشور اسلواکی شامل موارد ذیل است:

اداره مالیات یا اداره گمرک باید بموجب مقررات زیر جریمه‌ای را نسبت به تخلفات اداری مربوطه اعمال نماید:

الف) در مبلغی از ۳۳۰ یورو تا ۳۳۰۰ یورو،

ب) در مبلغی از ۱۰۰ یورو تا ۳۳۰۰ یورو.

چنانچه مقدار کل پول نقد سپرده در صندوق مکانیزه فروش، به غیر از درآمد حاصل از فروش، از ۲۰ یورو تجاوز نکند، نباید برای تخلف اداری جریمه‌ای از سوی اداره مالیات یا اداره گمرک تحمیل گردد.

پ) مبلغی از ۵۰ یورو تا ۳۳۰ یورو، (ت) مبلغ ۲۰۰۰ یورو، (ج) مبلغی از ۱۰۰۰۰ یورو تا ۴۰۰۰۰ یورو، - اداره مالیات یا اداره

گمرک باید جریمه‌ای را نسبت به هر یک از موارد متعاقب نقض زیر اعمال نماید:

الف) مبلغی از ۶۶۰ یورو تا ۶۶۰۰ یورو،

ب) مبلغی از ۲۰۰ یورو تا ۶۶۰۰ یورو. چنانچه مقدار کل پول نقد سپرده در صندوق مکانیزه الکترونیکی، به غیر از درآمد

حاصل از فروش، از ۲۰ یورو تجاوز نکند، نباید برای تخلف اداری جریمه‌ای از سوی اداره مالیات یا اداره گمرک

تحمیل گردد.

پ) مبلغی از ۱۰۰ یورو تا ۶۶۰ یورو،

ت) مبلغ ۴۰۰۰ یورو

➤ اعمال جرایم توسط حکم دادگاه به صورت نقدی

➤ ابلاغ حکم دادگاه در تحمیل جریمه نقدی به شخصی که یادداشتی از مذاکرات شفاهی در خصوص نقض

آشکار این قانون تنظیم کرده است.

جریمه ظرف مدت سه روز کاری به دنبال تسلیم حکم دادگاه نسبت به تحمیل جریمه نقدی قابل پرداخت بوده و همچنین

به صورت نقدی نیز قابل پرداخت است.

➤ اداره مالیات یا اداره گمرک در خصوص اولین تکرار نقض یا هر نقض بعدی قانون چه بسا علاوه بر جریمه تحمیل

شده دادخواستی را برای لغو پروانه کسب تسلیم خواهند داشت

➤ اگر متصدی کسب و کار به پرداخت جریمه تا آخرین روز از تاریخ مقرر عمل نکند، نمی‌تواند از روز بعد از

انقضای موعد مقرر برای پرداخت جریمه در پایانه فروش، اقدام به فروش کالا یا ارائه خدمتی نماید که تابع الزام

به استفاده از صندوق مکانیزه فروش است.

➤ برچسب گذاری پایانه فروشی که بموجب اعلامیه‌ای دال بر ممنوعیت فروش کالا یا ارائه خدمات مشمول الزام

استفاده از صندوق مکانیزه فروش

➤ اگر متصدی کسب و کار ممنوعیت فروش کالا یا ارائه خدمت مشمول الزام به استفاده از صندوق مکانیزه فروش

را نقض کند، اداره مالیات یا اداره گمرک باید جریمه‌ای را برای نقض اعمال نموده و دادخواستی برای لغو پروانه

کسب در پرونده قرار دهد

- در هنگام اعمال جریمه، شدت، مدت و عواقب ناشی از وضعیت غیرقانونی در نظر گرفته می شود
- اعمال جریمه در برخورد با الزامات برای نقض آنچه که مشمول اعمال جریمه گردیده است، بدون هرگونه تبعیضی صورت می گیرد.
- اداره مالیات باید جریمه‌ای را برای تخلفات اداری مذکور در مقررات زیر اعمال نماید:
 - الف) مبلغی از ۱۰۰ یورو تا ۳۳۰۰ یورو،
 - ب) مبلغی از ۳۳۰ یورو تا ۳۳۰۰ یورو،
 - پ) مبلغی از ۱۶۰ یورو تا ۱۶۰۰ یورو،
 - ت) مبلغ ۲۰۰۰ یورو.
- اداره مالیات باید جریمه‌ای را نسبت به تکرار متعاقب هر مورد نقض مقررات زیر وضع نماید
 - الف) مبلغی از ۲۰۰ یورو تا ۶۶۰۰ یورو،
 - ب) مبلغی از ۶۶۰ یورو تا ۶۶۰۰ یورو،
 - پ) مبلغی از ۳۳۰ یورو تا ۳۳۰۰ یورو،
 - ت) مبلغ ۴۰۰۰ یورو
- اداره مالیات در اولین مورد تکرار نقض می تواند علاوه بر اعمال جریمه نقدی دادخواستی برای لغو پروانه کسب در پرونده قرار دهد.
 - الف) هنگام اعمال جریمه شدت، مدت و عواقب ناشی از وضعیت غیرقانونی در نظر گرفته می شود.
 - ب) اعمال جریمه در برخورد با الزامات برای نقض آنچه که مشمول اعمال جریمه گردیده است، بدون تبعیض صورت می گیرد.
 - پ) در صورت گذشت پنج سال از پایان سالی که در آن نقض این قانون رخ داده است، جریمه اعمال نخواهد شد.
 - ت) نظارت بر رعایت این قانون طبق مقررات توسط اداره مالیات، اداره گمرک، رئیس دارایی یا مقام جزایی اداره دارایی انجام می شود.

نظارت بر اجرای سامانه های مکانیزه فروش در کشور اسلواکی شامل موارد ذیل است:

از منظر اداره مالیات شخصی مرتکب تخلف اداری شده است که:

- در استفاده از صندوق مکانیزه فروش به منظور ثبت درآمدهای فروش قصور نماید،
- صندوق مکانیزه فروش را با مداخله خود از بهره برداری خارج می کند،
- برای ثبت درآمدهای فروش، از صندوق مکانیزه فروش، برخلاف الزامات بهره برداری می کند،
- نسبت به تحویل برگه فروش قصور می کند،
- درآمد فروش را در صندوق فروش الکترونی ثبت می کند اما در تحویل رسید صندوق قصور دارد،
- رسید صندوق صادر را می کند، اما رسید یا برگه فروش مطابق با الزامات مورد نظر نمی باشد،
- در پایانه فروش دارای دفتر صندوق مکانیزه فروش نمی باشد،
- نسبت به ثبت سپرده نقدی در صندوق مکانیزه فروش قصور می کند،
- نسبت به پیروی و تطابق قصور می کند،

- نسبت به استفاده از صندوق مکانیزه فروش قصور می کند،
- نسبت به تضمین انجام تعمیر و نگهداری الزامی صندوق فروش قصور می کند،
- نسبت به تطابق با الزامات قصور می کند،
- نسبت به نشان دادن عنوان کالا یا خدمت قصور می کند،
- نسبت به تحویل رسید صندوق یا برگه فروش به خریدار قصور می کند،
- نسبت به تطابق با الزامات قصور می کند،
- نسبت به تطابق با الزامات قصور می کند،
- نسبت به اعلام آسیب دیدگی و یا مفقود شدن مهر و موم یا اعلام نقص فنی صندوق مکانیزه فروش به سازمان خدماتی قصور می کند،
- نسبت به ثبت اطلاعات برگه فروش صادر شده در صندوق مکانیزه فروش در محدوده زمانی مقرر قصور می کند،
- نسبت به انبار کردن حافظه مالیاتی تا انقضای دوره قانونی قصور می کند،
- نسبت به تهیه گزارش نهایی پایان روز، گزارش نهایی موقت یا گزارش نهایی خلاصه یا نسبت به تطابق با روش و طرز عمل قصور می کند،
- دفتر صندوق مکانیزه فروش را نگهداری نمی کند،
- نسبت به تطابق با روش و طرز عمل در رویداد تغییر مالک صندوق مکانیزه فروش قصور می کند،
- نسبت به اعلام اختتام بهره گیری از صندوق مکانیزه فروش قصور می کند،
- نسبت به ثبت اطلاعات در دفتر صندوق مکانیزه فروش قصور می کند،
- نسبت به درج اطلاعات پیرامون موقعیت مهر و مومها قصور می کند،
- نسبت به تطابق با الزامات قصور می کند،
- نسبت به ارسال گواهینامه صندوق مکانیزه فروش یا چاپگر مالی قصور می کند،
- نسبت به تطابق با روش و طرز عمل ذخیره سازی اطلاعات قصور می کند،
- نسبت به تضمین تعمیر صندوق مکانیزه فروش در حدود زمانی مشخص شده قصور می کند،
- سوابق مهر و مومها را نگهداری نمی کند،
- در زمینه اطلاع رسانی به اداره مالیات در صورت احراز آسیب دیدگی یا مفقود شدن مهر و موم، موارد اصلاح اطلاعات ذخیره شده در صندوق مکانیزه فروش، قصور می کند،
- نسبت به تعویض مهر و موم آسیب دیده یا ازدست رفته قصور می کند،
- نسبت به اعلام ایجاد تغییر در اطلاعات در مهلت زمانی معین قصور می کند،
- نسبت به برجسب زدن صندوق مکانیزه فروش با مهر و موم قصور می کند،
- مهر و مومها را به شخص حقیقی یا حقوقی دیگر می فروشد یا به شکل های دیگری عرضه می کند،
- نسبت به تحویل مهر و مومهای آسیب دیده یا غیرقابل استفاده به اداره مالیات یا نسبت به تطابق با روش و طرز عمل برای حل و فصل تعداد مهر و مومهای استفاده یا عرضه شده به اداره مالیات قصور می کند،
- نسبت به ثبت اطلاعات در دفتر صندوق مکانیزه فروش قصور می کند،

- صندوق فروش را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد، یا تعمیر و نگهداری صندوق فروش را انجام می‌دهد و در دفتر سوابق سازمان خدماتی ثبت نمی‌شود،
- در تضاد با این قانون، اجازه اصلاح اطلاعات در صندوق مکانیزه فروش یا پرونده کنترلی را داده یا خود چنین اصلاحاتی را انجام می‌دهد،
- بدون برآوردن اقتضائات منطبق با این قانون، اقدام به بهره‌برداری از صندوق مکانیزه فروش کرده یا اجازه استفاده از آن را می‌دهد،
- ممنوعیت فروش کالا یا ارائه خدمات در پایانه فروش را نقض می‌کند، الف د) نسبت به اختتام بهره‌برداری صندوق مکانیزه فروش قصور می‌کند.

تایوان

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) سامانه مکانیزه فروش در کشور تایوان شامل موارد ذیل است:

- قابلیت چاپ کد اقتصادی خریدار و مبالغ فروش و مالیات شغلی
- قابلیت چاپ نسخه خریدار (رسید) و نسخه فروشنده (ته قبض) فاکتور
- انجام عملیات آماری مانند محاسبه مبلغ کل (فروش)، مبلغ کل روزانه و ماهانه و چاپ شماره سریال هر فاکتور
- دارای قطعه حافظه مهر و موم شده برای ثبت مبلغ کل وارده‌ها و ثبت حداقل یک شماره ۱۰ (ده) رقمی
- مجهز به صفحه نمایش مبلغ معاملاتی با قابلیت چرخش تا بیش از ۲۷۰ درجه
- قابلیت علامت‌گذاری TX برای فروش‌های مشمول مالیات و TZ برای فروش‌های با نرخ صفر
- صندوق مجهز به باتری با امکان حداقل ۸ (هشت) ساعت کار مداوم بدون برق
- چاپ همزمان رسید خریدار و رسید فروشنده
- امکان نگهداری سوابق (ثبت) تخفیفات و اصلاحیه‌ها-قابلیت تطبیق حساب و بستن حساب

تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول) این قانون در کشور تایوان شامل موارد ذیل است:

- ثبت نوع، برند، شماره ساخت (سازنده)، شماره صندوق مکانیزه فروش قبل از استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش و تایید مقام صلاحیت‌دار
- معافیت فروشگاه‌های بزرگ، سوپرمارکت‌ها و سایر واحدهای تجاری که از سیستم‌های حسابداری صحیح استفاده می‌کنند از ارائه گزارش به مقام صلاحیت‌دار در مورد افزایش یا تغییر کدها
- ثبت مبلغ فروش و مالیات خروجی به صورت جداگانه بر روی فاکتور یک‌شکل
- صدور سه نسخه فاکتور توسط واحد تجاری
- صدور فاکتورهای یک‌شکل با استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش
- گزارش فاکتورهای مفقودی برای ابطال به مقام صلاحیت‌دار
- تأییدیه و موافقت مقام صلاحیت‌دار برای استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش توسط واحد تجاری

ضمانتهای اجرایی (برخورد با جرایم مالیاتی) این قانون در کشور تایوان شامل موارد ذیل است:

در صورت عدم ارائه گزارش مفقودی فاکتورها توسط واحد تجاری به مقام صلاحیتدار برای امحاء یا عدم امحاء آنها برابر قانون و مقررات مشمول جریمه می شود-آندسته از واحد تجاری که تأییدیه و موافقت مقام صلاحیتدار برای استفاده از صندوقهای مکانیزه فروش به منظور صدور فاکتورهای یک شکل را دارد اما به ترتیب قوانین مربوطه عمل نمی کند، طبق قانون مشمول جریمه ای معادل جریمه عدم استفاده از فاکتورهای یک شکل خواهد بود-چنانچه واحد تجاری با رد درخواست خریدار مبنی بر تعویض رسید با فاکتور یک شکل، مقررات بند ۲ ماده ۱۴ این قانون را نقض نماید، آن واحد تجاری مشمول جریمه ای معادل جریمه عدم ارائه رسید خرید خواهد بود.

نروژ

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) سامانه مکانیزه فروش در کشور نروژ شامل موارد ذیل است:

- دارای سیستم ثبت نقدی باید یک صندوق نقدی یکپارچه
- هر سیستم ثبت نقدی مجهز به یک چاپگر
- امکان انتقال اطلاعات از حافظه فهرست عملیات به یک سیستم ذخیره خارجی
- سیستم مستند سازی، نرم افزار، کتابچه راهنمای خدمات، ابزارهای برنامه ریزی و کتابچه های راهنمای برنامه ریزی به زبان های نروژی، سوئدی، دانمارکی یا انگلیسی
- قابلیت ثبت مبادلات نقدی
- قابلیت ثبت انواع مختلف روش های پرداخت
- قابلیت ثبت با یک ساعت رسمی
- قابلیت ثبت مقادیر مثبت و منفی رسیده ها و گزارش ها در حافظه فهرست عملیات
- قابلیت ثبت روش پرداخت، به طور جداگانه برای هر واحد اقتصادی دارای تعهد دفترداری
- عدم امکان تغییر متن برنامه های پیش نویس کالاها و خدمات در طی و بعد از ثبت
- عدم امکان انجام ثبت در سیستم ثبت نقدی اگر حافظه پر باشد
- عدم امکان مشخص کردن کالاها و خدمات ویژه که مشمول گزارش روزانه X و گزارش روزانه Z نیستند
- انتقال اطلاعات و ذخیره سازی در حافظه فهرست عملیات
- امکان تغییر اطلاعات قیمتی در حافظه فهرست عملیات
- امکان شناسایی هراپراتور با استفاده از کارت
- امکان شناسایی و جداسازی همه استفاده های پیوسته از زمان شروع فعالیت
- قابلیت ایجاد گزارش های روزانه X، گزارش های روزانه Z، رسیده های فروش و رسیده های برگشتی شامل شماره شناسه سیستم ثبت نقدی، مبلغ کل فروش نقدی کل و....
- چاپ رسید فروش، ثبت مبادله نقدی و الزامات برداشت نقدی
- قابلیت صدور و چاپ گزارش خلاصه روزانه از تمامی عملکردهای کسب و کار طی روز

تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول) این قانون در کشور نروژ شامل موارد ذیل است:

- الزام عرضه کننده سیستم ثبت نقدی به ارائه نرم افزار، کلیدهای خدمات، کتابچه های راهنمای خدمات، ابزارهای برنامه ریزی و کتابچه های راهنمای برنامه ریزی
- تسلیم اظهارنامه به طور الکترونیکی
- الزام واحدهای اقتصادی که تعهدات دفترداری دارند به استفاده از سیستم های ثبت نقدی
- تهیه و چاپ گزارش Z به صورت روزانه از هر موضوع فروش در پایان فروش های هر روز
- تهیه گزارشی از خروجی های هر کارت در پایان هر روز که بیانگر پرداخت ها و برگشتی ها است
- گزارش Z روزانه و گزارش تهیه شده از خروجی های هر کارت باید به همراه صورت مغایرت تهیه شده در کنار یکدیگر نگهداری شوند
- در صورتی که مشتری درخواست نماید، باید رسیدی به وی تحویل داده شود.
- نیازی به رعایت الزامات مربوط به شماره گذاری صورتحساب های فروش مرتبط با فروش املاک وجود ندارد.
- مکتوب نمودن کالاها و پول های تحویل داده شده و برگشت خورده در مستندات فروش های نقدی
- مستندسازی فروش های انجام شده از طریق ماشین های فروش از طریق مقایسه مانده وجوه نقد با فروش های نقد ثبت شده مطابق با حسابگر ماشین فروش
- مستندسازی فروش های نقدی خودکار از طریق پاکت های (یا پرونده) پیش شماره شده و یا دفاتر پیش شماره شده
- مقایسه مستندات مربوط به فروش های انجام شده به صورت روزانه با مانده وجوه نقد
- معافیت ثبت فروش های نقدی وزارتخانه، تاکسی رانان و شرکت هایی که دارای تعهد دفترداری بوده و ارائه دهنده خدمات حمل و نقل از طریق تاکسی هستند
- پرینت مستندات مربوط به فروش (رسید مشتری) برای هر مشتری، توسط تاکسی متر
- مستندسازی فروش های نقدی از طریق استفاده از حافظه های عملیات انتقالی و گزارش های تاکسی متر

وظایف سازمان، دستگاه ها و مراجع ذیربط در کشور نروژ شامل موارد ذیل است:

- تحویل اظهارنامه همراه با سیستم ثبت نقدی به مشتری
- طرح ریزی یک سیستم ثبت نقدی اعم از مدل سیستم ثبت نقدی، نوع و نسخه و شماره شناسایی سیستم برای تسهیل نظارت
- مستندسازی سیستمی ساختار و وظایف سیستم ثبت نقدی و تحویل اسناد به همراه سیستم ثبت نقدی به مشتری
- الزام واحدهای اقتصادی با تعهدات دفترداری به استفاده از یک سیستم ثبت نقدی و اظهارنامه عرضه کننده ثبت شده در آن سیستم
- واحدهای اقتصادی با تعهدات دفترداری بایستی اداره مالیاتی را از سیستم ثبت نقدی در طول انجام فعالیت تجاری خود مطلع نمایند.
- صدور مقرراتی متناسب با الزامات استفاده از سیستم ثبت نقدی بانضمام موارد عدم شمول این الزامات توسط وزارتخانه
- صدور رسید مالیاتی برای هر گونه فروش کالا که در بازار کسب و کار آزاد عمومی رخ می دهد که طبق قانون ملزم به صدور فاکتور و یا سند معادل آن نیستند

➤ ثبت و صدور رسید مالیاتی در زمان پرداخت وجه برای کالاهای فروخته شده یا خدمات ارائه شده یا همزمان با ارائه خدمات نهایی صادر شده. حتی در صورت صدور فاکتور یا اگر هنوز پرداخت انجام نشده یا کالا و خدمات تحویل نشده باشد.

➤ صدور رسید مالیاتی با استفاده از ماشین‌های مورد اشاره و مطابق با مدل استاندارد مورد تأیید این حکم و مهر و موم شده توسط مقام مالیاتی باشد.

ثبت نام متصدیان کسب و کار که موظف به صدور رسید مالیاتی مکانیزه هستند، به طور مشخص برای هر عمل مورد تصدی با نرخ مالیاتی متفاوت، قابل اجرا است.

➤ در مورد فروش کالاهای تعیین شده، رسید مالیاتی مکانیزه، جایگزین صدور رسید یا فاکتور می‌شود.

ضمانتهای اجرایی (برخورد با جرایم مالیاتی) این قانون در کشور نروژ شامل موارد ذیل است:

➤ عدم ارائه اظهارنامه از سوی عرضه کننده و نیز عدم تبعیت سیستم ثبت نقدی ممکن است منجر به صدور برگ جریمه از سوی سازمان مالیاتی گردد. جریمه‌ای نیز ممکن است در صورت عدم تأمین شرایط قید شده در مقررات عقبه‌ی این قانون اعمال شود.

➤ اگر ناظر مالیاتی اخطاری را تنظیم یا قرار به تنظیم آن داشته باشد و یا مرجع مالیاتی اطلاعاتی را از طریق دیگر اشخاص حقیقی و حقوقی کسب نموده باشد ممکن است نسبت به صدور برگ جریمه اقدام نماید.

➤ جریمه بالغ بر ۳۰ برابر هزینه دادگاه نروژی مطالبه می‌شود، اگر بعد از یک دوره دوازده ماهه پس از اعمال جریمه، قصورات دیگری در سیستم ثبت محرز گردد، هزینه جریمه به میزان ۶۰ برابر هزینه دادگاه نروژ اعمال خواهد شد.

➤ وقتی برگ جریمه صادر می‌شود اداره مالیات باید یک محدوده زمانی را برای اصلاح خطا یا خروج سیستم ثبت نقدی از بازار تعیین کند.

➤ درخواست تجدید نظر برای احکام جریمه باید در ظرف سه هفته به اداره کل مالیات‌ها تسلیم شود.

➤ اداره مالیاتی این امکان را دارد که اگر یک واحد اقتصادی با تعهدات دفترداری عمدا یا سهوا، به تعهدات خود عمل نکند، برگ مطالبه جریمه‌ای را صادر نماید.

➤ بر اساس قانون هزینه‌های دادرسی، مبلغ جریمه تا ۱۵ برابر هزینه‌های دادرسی در نروژ است. اگر تخلفات دیگری علاوه بر آخرین جریمه صادره در طول دوره ۱۲ ماهه مرتکب شوند، مبلغ جریمه تا ۴۰ برابر هزینه‌های دادرسی در نروژ افزایش می‌یابد.

➤ برگ مطالبه جریمه امکان دارد برای شروع یک فعالیت تجاری بدون اطلاع قبلی صادر شود. تصمیم به اقامه دعوی در خصوص مطالبه جریمه به سازمان امور مالیاتی امکان دارد سه هفته به طول بیانجامد.

➤ بودجه، جرایم نقدی و کیفری جدیدی را برای هم مالیات بر درآمد و هم مالیات کالا و خدمات/ مالیات هماهنگ مقرر نموده است تا به طور ویژه‌ای نسبت به موارد گزارش کمتر از واقع درآمدها با بکارگیری نرم افزار حذف الکترونیکی فروش اعمال گردد. از جمله: برای به کارگیری، تملک یا فراهم نمودن نرم افزار حذف الکترونیکی فروش ۵۰۰۰ دلار برای اولین تخلف و ۵۰۰۰ دلار برای هر بار تخلف پس از آن برای تولید، توسعه، فروش، تملک برای فروش، عرضه برای فروش، هر روش دیگر ایجاد دسترسی نسبت به نرم افزار حذف الکترونیکی فروش ۱۰۰۰۰ دلار برای اولین تخلف و ۱۰۰۰۰ دلار برای هر بار تخلف متعاقب و برای به کارگیری، تملک، تهیه، تولید، توسعه، فروش، تملک برای فروش، عرضه برای فروش یا استفاده از هر روش دیگری برای ایجاد دسترسی نسبت به نرم افزار حذف

الکترونیکی فروش. در احکام صادره عادی، جریمه ای بین ۱۰۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰۰ دلار یا حکم زندان برای دوره ای با حد اقل ۲ سال یا هم جریمه نقدی و هم زندان یا در آرای صادره بوسیله هیات ژوری، جریمه ای بین ۵۰۰۰۰ دلار تا ۱۰۰۰۰۰۰ دلار یا زندان برای دوره ای با حداقل ۵ سال زندان یا هم جریمه و هم زندان

فیلیپین

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) سامانه مکانیزه فروش در کشور فیلیپین شامل موارد ذیل است:

- قابلیت ثبت نام، آدرس، نام/عنوان کسب و کار متقاضی، کد اقتصادی متقاضی، گروه/رشته فعالیت کسب و کار و آدرس مکانی
- قابلیت ثبت نام، عنوان کسب و کار، آدرس و کد اقتصادی توزیع کننده/دلال یا فروشنده دستگاه.
- قابلیت ثبت مارک، مدل، شماره سریال و نوع تمام بخش های آن، اعم از نو یا دست دوم، و نرم افزار مورد استفاده
- قابلیت ثبت حداکثر ظرفیت فروش انباشته - ارائه نمونه رسیده ها برای تراکنش های غیرفروشی شناسایی شده
- ارائه رسید نمونه جمع کل انباشته ثبت شده در دستگاه
- قابلیت راه اندازی مجدد جمع کل انباشته، تمام کلیدهای راه اندازی مجدد و یا کپی نرم افزار استفاده شده در عملیات واقعی پایانه های فروش

تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول) این قانون در کشور فیلیپین شامل موارد ذیل است:

- ارائه تصویر (کپی) مدرک پرداخت هزینه ثبت نام.
- ارائه تصویر (کپی) از گواهینامه ثبت نام صادر شده توسط اداره درآمد داخلی
- ارائه تصویر (کپی) از گواهینامه ثبت نام عنوان/نام کسب و کار صادر شده توسط وزارت صنعت و تجارت (در مورد شخص) یا تصویر ثبت نام کمسیون ارز و اوراق بهادار (در مورد شرکت).
- ارائه تصویر (کپی) گواهینامه ثبت نام اداره درآمد داخلی
- ارائه تصویر مجوز قبلی، در صورت وجود - ارائه تصویر پرداخت هزینه ثبت نام جاری.
- ارائه کروکی محل کسب و کار.

وظایف سازمان، دستگاه ها و مراجع ذیربط در کشور فیلیپین شامل موارد ذیل است:

- برای صندوق یا پایانه فروش غیر متصل به سیستم حسابداری رایانه ای: تسلیم به موقع فرم درخواست اداره درآمد داخلی، برای اخذ مجوز استفاده از صندوق یا پایانه فروش
- برای صندوق یا پایانه فروش متصل به سیستم حسابداری رایانه ای: تسلیم به موقع فرم درخواست اداره درآمد داخلی، برای اخذ مجوز استفاده از صندوق یا پایانه فروش
- اعلام کتبی مودی به اداره درآمد منطقه/ اداره رسیدگی به مؤدیان بزرگ یا اداره توسعه فناوری دانش پیش از تعمیر، ارتقاء، تغییر، اصلاح یا به روز رسانی
- اعلام کتبی مودی و تحویل اسناد و مدارک مورد نیاز به اداره درآمد منطقه/ اداره رسیدگی به مؤدیان بزرگ یا اداره توسعه فناوری دانش پس از تعمیر، ارتقاء، تغییر، اصلاح یا به روز رسانی
- اعلام کتبی مودی به اداره درآمد منطقه/ اداره رسیدگی به مؤدیان بزرگ یا اداره توسعه فناوری دانش در صورت کنار گذاشتن/صرف نظر کردن از دستگاه ها

کرواسی

مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) سامانه مکانیزه فروش در کشور کرواسی شامل موارد ذیل است:

- صدور رسید (ساعت و دقیقه)
- قابلیت ثبت شناسه اپراتور صندوق مکانیزه فروش
- قابلیت ثبت شناسه شیوه‌های پرداخت
- اسکناس، کارت اعتباری، چک، انتقال بین حساب و غیره؛
- قابلیت ثبت شناسه ویژه رسید؛ و کد امنیتی صادرکننده (واحد خدمات مالیاتی)
- ارائه شماره شناسه شخصی اپراتور، شماره شناسه شخصی واحد مالیاتی، شماره رسید عددی، شماره شناسه واحد تجاری؛ و شماره شناسه صندوق مکانیزه فروش

تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول) این قانون در کشور کرواسی شامل موارد ذیل است:

- دریافت یک گواهی دیجیتال از نماینده مالی توسط واحد خدمات مالیاتی به منظور اجرای خدمات مالیاتی معاملات نقدی
- نگهداری رکوردی از واحدهای خدمات مالیاتی توسط نماینده مالی
- ثبت شماره شناسه شخصی (OIB)، نام کامل واحد خدمات مالیاتی، شماره گواهی های دیجیتال صادر شده و دوره اعتبار گواهی های صادر شده
- صدور رسیدهای دربردارنده شناسه ویژه رسید در زمان پرداخت نقدی
- صدور رسید با بکارگیری صندوق مکانیزه فروش الکترونیک
- صدور رسیدهای حاوی شناسه ویژه رسید و کد امنیتی بخش صادرکننده
- ارسال اطلاعات مربوط به تمام واحدهای تجاری که فعال هستند، به اداره مالیات وزارت دارایی
- دریافت رسیدهای تحویلی با شماره شناسایی منحصر بفرد رسید
- فرآیند مالیاتی رسیدها در مناطقی که ارتباط تبادل اطلاعات نمی تواند برقرار شود
- نمایش آگهی تعهد رسیدهای صادره و تعهد مشتری برای صدور و نگهداری رسیدهای صادره - ثبت همه پرداخت‌های نقدی صورت گرفته به شهروندان
- تعیین حداکثر پول نقد مجاز برای نهادهای مالیاتی توسط واحد خدمات مالیاتی

کرواسی

ضمانتهای اجرایی (برخورد با جرایم مالیاتی) این قانون در کشور کرواسی شامل موارد ذیل است:

اغماض در اجرای این قانون و درباره مفاد مبتنی بر این قانون باید توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور مالیاتی انجام شود. - اگر در طول رویه‌های اغماضی که نهاد مالیاتی، فرآیند مالیاتی را مطابق این قانون اجرا نکرده باشد، وزارت امور مالیاتی و دارایی، سازمان امور مالیاتی می تواند قرار منع قانونی نهاد مالیاتی از انجام امور تجاری را صادر کند تا زمانی که دلایلی برای رفع حکم توقیف یافته شده باشد. - استیناف علیه قرار منع قانونی نباید در اجرای آن به تأخیر بیفتد. - قرار منع قانونی ناشی از انجام امور تجاری توصیفی باید توسط مهر وموم محوطه تجاری انجام شود. - اقدامات خلاف قانون ناشی از نقض مفاد این قانون باید بدو توسط بدنه قضایی صلاحیتدار وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور مالیاتی کنترل شود. - برای رویه‌های

مشروحه در این قانون، نباید مالیات اجرایی وجود داشته باشد. - واحد مالیاتی نباید کمتر از ۱۰،۰۰۰ یا بیش از ۵۰۰،۰۰۰ کونا جریمه شود اگر آنها: رسیدهای صادره که شامل تمام اطلاعات مشروحه در این قانون نمی باشد؛ اطلاعات ساختمان‌های تجاری را تحویل ندهد؛ گزارش ساختمان‌های تجاری بدون همه اطلاعات مشروحه در قانون را تحویل دهد؛ عدم امکان برقراری ارتباط تبادل اطلاعات را با استفاده از گواهینامه حاکم (HAKOM) اثبات نکنند؛ پرداخت‌های نقدی را در مقایسه با این قانون انجام دهند؛ گردش مالی در حساب‌های بانکی را این قانون سپرده گذاری نکنند؛ برای نقض قانون، فرد مسئول شخص حقوقی واحد مالیاتی نباید کمتر از ۱،۰۰۰ یا بیشتر از ۵۰،۰۰۰ کونا جریمه شود. - واحد مالیاتی نباید کمتر از ۵،۰۰۰ یا بیش از ۵۰۰،۰۰۰ کونا جریمه شود اگر آنها: به منظور رسید عامل تحویل شماره شناسایی اپراتور به شماره شناسایی شخصی اپراتور در صندوق مکانیزه فروش به منظور رسید عمل تحویل متصل نمی شود و شماره شناسایی شخصی بهره‌بردار به وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور مالیاتی تحویل نمی شود؛ از صدور شماره رسید به روش مشروحه مطمئن نباشند؛ به شماره گواهینامه صادره از جانب سازمان مالیاتی به منظور اجرای مبادلات مالیاتی نقدی نیازی نداشته باشند؛ در مدت دو روز از تاریخی که ارتباط قطع شده است، ارتباط الکترونیکی برقرار نکنند و همه رسیدهای صادره را تحویل ندهند؛ در مدت دو روز از تاریخی که ارتباط قطع شده است، فعالیت صندوق مکانیزه فروش را برقرار نکنند و رسیدهای صادره را تحویل ندهند؛ اطلاعات درباره شماره شناسایی رسیدهای صادره منحصر بفرود را بر روی نسخه‌های صادره این قانون ثبت نکنند و یا آنها را به موقع ثبت نکنند؛ مطابق با مفاد مربوط به صدور رسیدها عمل نکند در حالیکه رسیدها را باطل می کند، آگهی درباره تعهد به صدور رسید و تعهد به دریافت آن را نشان ندهند و رسیدهای صادره را در ساختمان تجاری در هر صندوق مکانیزه فروش یا در مکانی قابل رویت نگهداری کند. - برای نقض‌های قانون، شخص مسئول شخص حقوقی واحد مالیاتی نباید کمتر از ۱،۰۰۰ یا بیش از ۴۰،۰۰۰ کونا جریمه شود. - مشتری و هر دارنده رسیدی که رسید صادره را پس از ترک ساختمان تجاری نگهداری نکند یا آن را به درخواست مأمور نشان ندهد نباید کمتر از ۲۰۰ یا بیش از ۲،۰۰۰ کونا جریمه شود.

نظارت بر اجرای سامانه های مکانیزه فروش در کشور کرواسی شامل موارد ذیل است:

- تعهد مالیاتی باید برای واحدهای مالیاتی تجارت‌های کوچک و بزرگ و برای آن واحدهای مالیاتی که یکی از چندین فعالیت آنها فعالیت تجاری وسایل راحتی زندگی و یا تهیه و سرو غذا است، و نهادهای مالیاتی که فعالیت‌های تجاری آنها خرده فروشی و عمده فروشی و تعمیر وسایل موتوری است، و آن واحدهایی که فعالیت تجاری آنها موسسه شخصی آزاد است، تشریح شود.
- وزیر امور اقتصادی و دارایی باید در دفترچه قانون شیوه آزمایش سیستم صندوق مکانیزه فروش را تشریح کند که می-تواند بوسیله واحدهای مالیاتی قبل از آغاز تعهد مالیاتی انجام شود.
- وزیر امور اقتصادی و دارایی در طول مدت یکماه پس از اجرایی شدن مفاد قانون مجاز به تشریح موارد زیر در دفترچه قانون است: راهنمایی‌هایی برای واحدهای خدمات مالیاتی راجع به رویه‌هایی برای بدست آوردن گواهینامه‌های مناسب؛ طول و نوع ردیفی برای شماره شناسایی رسید منحصر بفرود (در کرواسی JIR) که سازمان امور مالیاتی باید به عنوان تأییدی بر عوامل وصول موفق رسیده‌ها تحویل دهد؛ فرم و ساختار پیامها (برنامه xml) شامل عناصر اجباری رسید می باشد؛ حالت‌های تولید، طول و نوع ردیف برای کد امنیتی صادر کننده رسید که ارتباط بین واحد خدمات مالیاتی و رسید صادره را تأیید می کند؛ فرم و ساختار پیامها راجع به ساختمان‌های تجاری؛ مقاله‌نامه‌ها و مکانیزم‌های امنیتی برای تبادل پیام کوتاه، مدل کاربردی که از سیستم فناوری اطلاعات متمرکز برای واحدهای مالیاتی به منظور ارسال و اعلان پیامهای الکترونیکی استفاده می شود، مدل کاربردی که پیامهای ارسالی و اعلانی به طور منحصر بفرودی در

صندوقهای مکانیزه فروش الکترونیکی، پیامهای خطای استاندارد، مقاله نامه های اشتباه انجام می شود؛ مضمون و رویه گواهینامه کتابچه رسید صحافی شده؛ تعهدات واحد خدمات مالیاتی و رویه تأیید شده در مواردی که برقراری ارتباط تبادل اطلاعات مشروطه امکان پذیر نباشد؛ طرح و مضامین آگهی درباره تعهد رسیدهای صادره و پذیرش تعهد از سوی مشتری و نگهداری رسیدهای صادره؛ راهنمایی ها درباره روش تأیید رسیدهای صادره با استفاده از خدمات سازمان امور مالیاتی (پیام کوتاه، وب سایت)؛ و روش آزمایش سیستم های صندوق مکانیزه فروش الکترونیکی که می تواند بوسیله واحدهای خدمات مالیاتی بکار گرفته شود پیش از اینکه تعهد مالیاتی به اجرا گذاشته شود در این قانون تشریح شده است.

۷- لایحه نحوه استفاده، نگهداری و نظارت بر سامانه های مکانیزه فروش (ضرورت و رویکردها)

همانگونه که شرح آن گذشت، یکی از چالش ها و موانع اصلی در اجرای قانون مالیات ها با محوریت مالیات بر ارزش افزوده برای اشخاص حقیقی، عدم بکارگیری و استفاده از صندوق های مکانیزه فروش است و باعث شده نظام مالیات بر ارزش افزوده به نحو مطلوب عملیاتی نگردد. به عبارت دیگر تا مهیا نشدن برخی از زیرساخت ها و الزامات برای اجرای برخی از قوانین پایه ای در اقتصاد کشور، امکان اجرای بدون چالش قانون مالیات بر ارزش افزوده میسر نخواهد شد. بررسی این موضوع در کشورهای جهان نشان می دهد که در بیشتر کشورهای جهان به منظور اشراف به فعالیت های تجاری واحدهای کسب و کار از همان ابتدای اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده، اقدام به استقرار صندوق مکانیزه فروش در واحدهای شغلی و ارائه دهندگان کالا و خدمات نموده اند، به طوری که این صندوق ها جایگزین دفاتر قانونی شده است. لذا به نظر می رسد ایجاد ضمانت اجرایی قوی برای پیگیری و اجرای احکام و مواد قانونی در این خصوص در کشور ضروری است. در حقیقت جهت دستیابی به اجرای موفق قانون مالیات بر ارزش افزوده باید از ظرفیت های قانونی تکمیلی دیگر برای رصد گردش وجوه ناشی از فروش کالا و خدمات، بالاخص تصویب قوانین مکمل برای استفاده از صندوق های مکانیزه فروش بهره برداری شود. کشورهای جهان متناسب با اهمیت موضوع و ظرفیت های اجرایی، مقررات مربوط به صندوق های مکانیزه فروش را یا در متن قوانین مالیاتی گنجانده و یا آن را در قالب یک قانون مستقل و مقدم بر قوانین مالیاتی به اجرا گذارده اند. به عنوان مثال کشورهای کانادا و سوئد مقررات مربوط به صندوق های مکانیزه فروش را در متن قوانین مالیاتی و کشورهای اسلواکی، تایوان، نروژ، فیلیپین و کرواسی این مقررات را در قانونی مستقل آورده اند.

در کشور ما نیز اگرچه در مستندات قانونی مورد اشاره تمهیداتی برای اجراء و پیاده سازی صندوق های مکانیزه فروش پیش بینی شده است، اما به دلایل مختلف به ویژه فقدان ساز و کارهای قانونی شفاف و کامل و عدم پیش بینی ضمانت اجرایی مؤثر در قوانین مالیات های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده، ماده ۷۱ قانون نظام صنفی و ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه، اجرای مقررات مذکور با کندی و چالش همراه بوده است. لذا به نظر می رسد وجود قانونی مستقل در خصوص استفاده و نظارت بر صندوق های مکانیزه فروش در کنار قانون مالیات های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده، سازمان مالیاتی را در پیاده سازی صحیح قوانین مورد اشاره بالاخص قانون مالیات بر ارزش افزوده یاری نماید.

از این رو سازمان امور مالیاتی به منظور تحقق اهداف :

❖ کمک به شناسایی و تعیین دقیق درآمد مشمول مالیات مؤدیان در بخش مالیات های مستقیم به ویژه مالیات بر

درآمد اشخاص حقوقی و مالیات بر درآمد مشاغل

❖ دستیابی به نتایج مطلوب اجرای مالیات بر ارزش افزوده

و فراهم آوردن بستر لازم برای استقرار صندوق های مکانیزه فروش و ایجاد نظام جامع اطلاعاتی در کشور در قالب قانون مستقل با ضمانت اجرایی قوی تر همانند الگوهای برتر جهانی، اقدام به تهیه پیش نویس "لایحه نحوه استفاده، نگهداری و نظارت بر سامانه های مکانیزه فروش" نموده است.

این لایحه در ۸ محور و ۳۲ ماده تهیه به شرح ذیل تدوین شده است:

۱. کلیات، تعاریف و مفاهیم
۲. الزامات مربوط به مشخصات فنی (سخت افزاری و نرم افزاری) سامانه مکانیزه فروش
۳. تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول)
۴. وظایف سازمان، دستگاه ها و مراجع ذیربط
۵. وظایف و تکالیف عرضه کنندگان و ارایه دهندگان خدمات صندوق مکانیزه فروش
۶. تشویق ها و تسهیلات
۷. ضمانت های اجرایی
۸. نظارت بر اجراء و حل اختلاف

۸- دستاوردهای نتایج مورد انتظار از اجرای قانون

دامنه کاربرد صندوق مکانیزه فروش بسیار وسیع بوده و کلیه فعالان اقتصادی مشمول مالیات بر درآمد و مشمول مالیات بر ارزش افزوده که در بخش های تولید و توزیع واردات کالا و خدمات اشتغال دارند، را در بر می گیرد. لذا اجرای موفق قوانین مربوط به صندوق های مکانیزه فروش، دارای پیامدهای مثبتی برای دولت، فعالان اقتصادی، اتحادیه و اصناف کشور به طور عام و نیز فعالان اقتصادی به طور خاص می باشد:

۸-۱- دستاوردهای قابل حصول دولت و نظام اقتصادی کشور

اجرای موفق این طرح دارای اثرات مثبت بسیاری برای دولت و بخش خصوصی می باشد. در یک جمع بندی کلی برخی از مهمترین نیازهای گروه های مختلف جامعه اقتصادی کشور که با اجراء و پیاده سازی صندوق های فروش تأمین خواهد شد، به شرح زیر می باشد:

- تأمین درآمدهای پایدار و سالم
- کمک به تعیین دقیق درآمد مشمول مالیات مؤدیان در بخش مالیات های مستقیم
- امکان شناسایی فعالان اقتصادی در نظام مبادلات اقتصادی
- سهولت در تعیین ظرفیت مالیاتی کشور
- شفاف سازی اقتصادی در طول زنجیره واردات/تولید/مصرف و به حداقل رساندن فرار مالیاتی
- کمک به بخش های دولتی و خصوصی در سیاست گذاری، مدیریت و نظارت بر بازار کالا و خدمات در تمامی فرایندهای تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات در کشور

- یکسان‌سازی رویه‌های تشخیص مالیات در رسته‌های مختلف شغلی و کاهش اختلاف میان صاحبان مشاغل با ادارات امور مالیاتی
- ساماندهی و تقویت نظارت بر جریان پول و کالا در کشور
- افزایش عدالت در وصول مالیات
- ساماندهی نظام توزیع و پخش در حوزه مشاغل
- کمک به ایجاد نظام جامع اطلاعات اقتصادی

۸-۲- دستاوردهای قابل حصول فعالان اقتصادی

علاوه بر نتایج مثبت فوق برای دولت و اقتصاد کشور، اجرای موفق این قانون اثرات مطلوبی بر عملکرد فعالین اقتصادی که از صندوق‌های مکانیزه فروش استفاده می‌کنند نیز دارد که لازم است در فعالیتهای تبلیغی و آموزشی بر این موارد تأکید گردد:

- تسهیل در ورود اطلاعات فعالیتهای مربوطه مانند صدور فاکتور فروش، موجودی کالا و انبار و ...
- صرفه جویی در وقت و هزینه‌ها و سرعت در پردازش محاسبات
- افزایش دقت و نظم و کاهش درصد اشتباه به پایین‌ترین حد ممکن
- دسترسی به گزارش‌های موردنظر و امکان شناسایی اقلام پرمصرف و پرفروش
- امکان حذف دفاتر قانونی اعم از دفتر روزنامه، کل و دفتر مشاغل برای اشخاص حقیقی

۹- الزامات مورد توجه پس از تصویب لایحه

تجربه چندین سال اخیر در فراخوان صورت گرفته توسط سازمان امور مالیاتی کشور برای استقرار و پیاده سازی صندوق‌های مکانیزه فروش، نشان می‌دهد، مجموعه‌ای از عوامل تاریخی - اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، قانونی در عدم موفقیت آن نقش داشته‌اند. سابقه تاریخی طولانی عدم همراهی جامعه اصناف کشور با نظام مالیاتی کشور و ترس و نگرانی آنها از شفافیت مالی و گردش فعالیت‌های خودشان موضوعی نیست که به سادگی بتوان از کنارش گذشت. در سطح اجتماعی نیز چالشی که درخصوص اینگونه مسائل وجود دارد، فرهنگی غالبی است که مردم در مواجهه با بسیاری از مقررات بخشنامه‌ای، آئین‌نامه‌ای دارند و آن نگاه سطحی توأم با بی‌اعتنایی و یا بی‌توجهی به نص صریح اینگونه قوانین است. نتیجه این امر را به خوبی می‌توان در عدم استقبال اصناف و مشاغل فراخوان شده برای استقرار و پیاده سازی صندوقهای مکانیزه مشاهده کرد. سومین عامل، عدم موفقیت این طرح را بایستی در نبود یک اراده محکم سیاسی جستجو کرد. متأسفانه از همان ابتدای پیاده سازی قانون مالیات بر ارزش افزوده و به تبع آن فراخوان استقرار صندوقهای مکانیزه فروش، گروههای ذینفع و اتحادیه‌ها بر علیه آن جبهه‌گیری کردند و دستگاه مالیاتی نیز به دلیل نبود حمایت سیاسی از موضوع، نتوانست کاری از پیش ببرد. چهارمین عامل عدم موفقیت این طرح، همانطوری که پیشتر اشاره شد، زمینه‌های فرهنگی موجود در برخورد با انواع قوانین و مقررات است و در این مورد به خصوص نیز، بررسی‌ها نشان می‌دهد که برای استقرار صندوقها به یک قانون مستقل، جامع، فراگیر با ضمانت‌های اجرایی قوی نیاز است. این در حقیقت خواست ارکان مختلف جامعه اصناف کشور می‌باشد.

بدیهی است در صورت تصویب یک قانون جامع و مستقل در خصوص صندوق‌های مکانیزه فروش، برخی محدودیت‌ها در اجرای آن، همچنان به قوت خود باقی هستند که بدون تردید در کنار سایر عوامل، و برای برون رفت از مشکلات موصوف در مرحله گذار از نظام صنفی سنتی به یک نظام صنفی مبتنی بر صندوق‌های مکانیزه به اراده و حمایت سیاسی قوی نیاز است. بدیهی است بدون این حمایت، اصناف کشور، همانند قانون مالیات بر ارزش افزوده، در اجرای این قانون نیز کشور و نظام مالیاتی را با مشکلات و اعتراضات خود روبرو خواهند کرد.

پیش نویس لایحه نحوه استفاده، نگهداری

و

نظارت بر صندوق مکانیزه فروش

فصل اول - کلیات، تعاریف و مفاهیم

ماده ۱- عبارات و اصطلاحات مورد استفاده در این قانون در معانی مشروحه زیر به کار می‌رود:

۱-۱) سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

۱-۲) صندوق: مکانیزه فروش حداقل مجهز به حافظه مالیاتی، نرم‌افزار ثبت درونی، صفحه نمایش مشتری، ساعت، صفحه کلید که با یکدیگر یک واحد یکپارچه را تشکیل می‌دهند یا رایانه‌ای حداقل مجهز به حافظه مالیاتی، با قابلیت نصب نرم‌افزار فروش و حسابداری است که برای ثبت اطلاعات حسابهای مؤدیان، کنترل و ذخیره‌سازی کلیه اطلاعات مربوط به فعالیت اقتصادی در یک واحد مستقل کسب و کار، مورد استفاده قرار می‌گیرند. این صندوق‌ها می‌توانند حسب نوع و اندازه فعالیت واحد کسب و کار، جهت ثبت خرید و فروش روزانه کالا و خدمات، هزینه و نگهداری موجودی کالا و یا متصل به یک شبکه شامل سیستم حسابداری دارای قابلیت ثبت رویدادهای مالی، به کار گرفته شوند.

۱-۳) شماره شناسایی صندوق: شماره منحصر بفردی است که توسط سازمان برای هر صندوق در هر واحد کسب و کار اختصاص می‌یابد. در مواردی که واحد کسب و کار دارای دو یا چند صندوق می‌باشد برای هر صندوق شماره فرعی توسط سازمان اختصاص می‌یابد.

۱-۴) حافظه مالیاتی: حافظه جانبی الکترونیکی است که برای ثبت مستمر اطلاعات خرید و فروش روزانه کالا و خدمات، هزینه و نگهداری موجودی کالا توسط سازمان بر روی صندوق نصب می‌گردد و به هیچ وجه امکان حذف و دستکاری اطلاعات این حافظه وجود نخواهد داشت.

۱-۵) عرضه‌کنندگان صندوق: شامل اشخاص تولیدکننده و یا واردکننده صندوق که دارای مجوز رسمی از وزارت صنعت، معدن و تجارت باشند و خدمات فنی نرم‌افزاری، سخت‌افزاری، تعمیر، نگهداری و پشتیبانی برای صندوق را نیز ارائه دهند. فهرست اشخاص موضوع این بند بر حسب نوع محصولات و خدمات قابل عرضه توسط سازمان اعلام می‌گردد.

۱-۶) ارائه‌دهندگان خدمات پشتیبانی: عرضه‌کنندگان صندوق و یا اشخاص حقوقی دارای مجوز رسمی از مرجع مذکور در بند ۵-۱ که خدمات فنی نرم‌افزاری، سخت‌افزاری، تعمیر، نگهداری و پشتیبانی برای صندوق ارائه می‌دهند.

۱-۷) اشخاص مشمول: کلیه صاحبان مشاغل موضوع فصل چهارم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم (صنعتی و غیرصنعتی) و فروشگاه‌های زنجیره‌ای (اعم از حقیقی و حقوقی) به ترتیبی که حسب اندازه و نوع فعالیت آنها توسط سازمان اولویت‌بندی و اعلام می‌شود.

۱-۸) مصرف‌کنندگان نهایی: اشخاص حقیقی که کالا یا خدمت را صرفاً برای مصرف شخصی خریداری می‌نمایند.

ماده ۲- به منظور فراهم آوردن امکان نظارت بر جریان گردش کالاها و همچنین ارائه خدمات در کشور، ثبت و مستندسازی فعالیت‌ها و ایجاد شفافیت در مبادلات اقتصادی، اشخاص مشمول مکلفند نسبت به نصب و استفاده از صندوق به ترتیبی که توسط سازمان بر اساس اولویتها و متناسب با حجم، نوع فعالیت، ظرفیت‌های اجرایی و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات اعلام می‌شود، اقدام نمایند.

تبصره ۵- سازمان اولویتهای مذکور را تا قبل از پایان شهریور ماه هر سال برای اجرا در سال بعد به وزارت صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق اصناف ایران اعلام و از طریق درگاه عملیات الکترونیکی سازمان و حداقل یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار اعلان عمومی می‌نماید.

ماده ۳- مشخصات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری صندوق شامل مشخصات عمومی، قابلیت‌ها و کارکردها، دستگاه‌های جانبی و تجهیزات مرتبط به موجب آیین‌نامه‌ای می‌باشد که به پیشنهاد سازمان به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و ارتباطات و فناوری اطلاعات خواهد رسید و از طریق درگاه عملیات الکترونیکی سازمان و حداقل در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار اعلام خواهد شد.

فصل دوم - تکالیف فعالان اقتصادی (اشخاص مشمول)

ماده ۴- اشخاص مشمول، حسب اولویتهای اعلامی سازمان، مکلفند نسبت به ثبت درخواست دریافت شماره شناسایی صندوق در درگاه عملیات الکترونیکی سازمان و اخذ شماره شناسایی و مجوزهای لازم جهت نصب و بکارگیری آن برای هر صندوق، اقدام نمایند.

ماده ۵- اشخاص مشمول، حسب اولویتهای اعلامی سازمان مطابق نوع و حجم فعالیت مربوط مکلفند رویدادهای مالی فعالیت‌های شغلی خود اعم خرید و فروش روزانه کالا و خدمات، هزینه و نگهداری موجودی کالا را در صندوق ثبت نمایند. **تبصره ۵-** آیین‌نامه ثبت رویدادهای مالی، نوع اطلاعات قابل ثبت و چگونگی ارسال اطلاعات به سازمان، توسط سازمان تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

ماده ۶- اشخاص مشمول، مکلفند شماره حساب یا حسابهای بانکی متصل به صندوق را قبل از شروع بهره برداری از صندوق به سازمان اعلام و در مبادلات اقتصادی و مالی مربوط به فعالیت شغلی خود، صرفاً از حسابهای مذکور استفاده نمایند. **تبصره ۵-** در موارد افتتاح حساب یا حسابهای جدید بانکی، اشخاص مشمول مکلفند بلافاصله نسبت به اعلام شماره حساب‌های مذکور به سازمان اقدام نمایند.

ماده ۷- اشخاص مشمول، مکلفند در صورت بروز هرگونه نقص فنی در صندوق که امکان ثبت و یا ارسال به موقع اطلاعات به سازمان فراهم نباشد، مراتب را حداکثر تا پایان روز اداری بعد، به منظور اطلاع به ارائه دهنده خدمات پشتیبانی صندوق و اداره امور مالیاتی ذی‌ربط، از طریق درگاه عملیات الکترونیکی سازمان اعلام نمایند.

تبصره ۵- اشخاص مذکور مکلفند، معاملات ثبت نشده موضوع این بند را حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از راه‌اندازی مجدد صندوق، در آن ثبت و ارسال نمایند.

ماده ۸- در مواردی که اشخاص مشمول، به جهت حجم و یا ماهیت فعالیت، نیازمند استفاده بیش از یک صندوق متصل به سامانه مکانیزه فروش مرکزی واحد شغلی می‌باشند، موظفند افزایش یا کاهش تعداد صندوق‌ها را بر اساس مشخصات صندوق، به منظور اطلاع سازمان، در درگاه عملیات الکترونیکی سازمان ثبت نمایند.

ماده ۹- در صورتی که به هر دلیل اعم از تعطیلی (موقت یا دائم) و یا انحلال واحد کسب و کار، بهره‌برداری از صندوق به طور موقت یا دائم متوقف شود، اشخاص مشمول مکلفند ظرف سه روز کاری از روز توقف بهره‌برداری از صندوق، مراتب را به ارائه دهنده خدمات پشتیبانی صندوق اطلاع داده و در درگاه عملیات الکترونیکی سازمان ثبت نمایند.

ماده ۱۰- در صورت تغییر شغل یا محل فعالیت، تغییر مالکیت و یا به اجاره واگذار شدن واحد کسب و کار، اشخاص مشمول قبلی و جدید مکلفند، ظرف سه روز کاری تغییرات انجام شده را به ارائه دهنده خدمات پشتیبانی صندوق اطلاع داده و در درگاه عملیات الکترونیکی سازمان ثبت نمایند.

ماده ۱۱- کلیه اشخاص مشمول مکلفند در هنگام فروش کالا و خدمات نسبت به صدور صورتحساب فروش کالا و خدمات مطابق نمونه اعلامی سازمان و تحویل آن به مشتری اقدام نمایند. دستورالعمل اجرایی این ماده توسط سازمان تهیه و اعلام خواهد شد.

فصل سوم - وظایف سازمان، دستگاهها و مراجع ذی ربط

ماده ۱۲- سازمان مکلف است پس از ثبت درخواست اشخاص مشمول و بررسی موضوع، در صورت دارا بودن شرایط نسبت به تخصیص شماره شناسایی برای هر صندوق اقدام نماید.

ماده ۱۳- سازمان با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به شناسایی و انتخاب عرضه کنندگان و ارائه دهندگان خدمات پشتیبانی مجاز صندوق و معرفی آنان بطریق مقتضی یا از طریق درگاه عملیات الکترونیکی سازمان به صاحبان مشاغل اقدام می نماید.

ماده ۱۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حسب مورد با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق اصناف ایران، اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان، نسبت به ارایه آموزشهای لازم جهت بهره برداری از صندوق موضوع این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است به منظور پوشش مناسب ارتباط سازمان با مؤدیان مالیاتی، نسبت به ایجاد بسترهای فنی لازم برای انتقال برخط اطلاعات موضوع این قانون به بانکهای اطلاعاتی سازمان و همچنین نظارت بر خط موضوع ماده ۲۷ این قانون، اقدام نماید.

ماده ۱۶- صدور یا تمدید هرگونه پروانه، کارت یا مجوز کسب و کار از سوی مراجع ذی ربط برای اشخاص مشمول این قانون، منوط به حصول اطمینان از اختصاص شماره شناسایی صندوق از طریق مراجعه به درگاه عملیات الکترونیکی سازمان و درج آن در مجوزهای صادره می باشد. مراجع مذکور در صورت عدم رعایت مقررات این ماده، در پرداخت مالیاتهای متعلقه اشخاص مشمول، مربوط به دوره اعتبار مجوز، با مودی مسئولیت تضامنی داشته و مشمول جریمه ای معادل ۱۰ میلیون ریال برای هر مؤدی در هر سال مالیاتی، خواهند بود.

فصل چهارم – وظایف و تکالیف عرضه کنندگان و ارایه دهندگان خدمات پشتیبانی صندوق

ماده ۱۷- در اجرای حکم ماده ۷ این قانون، عرضه کنندگان و ارائه دهندگان خدمات پشتیبانی صندوق مکلفند حداکثر ظرف مدت یک هفته از زمان آگاهی از نقص فنی یا از زمان تحویل صندوق برای تعمیر، نسبت به رفع نقص فنی اعم از سخت افزاری و نرم افزاری اقدام و در صورتی که امکان رفع نقص فنی میسر نباشد، نسبت به نصب صندوق جایگزین با مجوز و نظارت اداره امور مالیاتی ذی ربط، ظرف مدت مذکور، اقدام نمایند.

ماده ۱۸- عرضه کنندگان و ارائه دهندگان خدمات پشتیبانی صندوق مکلفند، در هنگام تعمیر و رفع نقص صندوق، موارد آسیب دیدگی حافظه مالیاتی را مطابق با ضوابطی که توسط سازمان اعلام می شود، به سازمان اطلاع دهند.

فصل پنجم - تشویق ها و تسهیلات

ماده ۱۹- معادل هزینه‌های انجام شده بابت خرید، نصب و راه‌اندازی صندوق از مالیات بر درآمد اشخاص مشمول در سال راه‌اندازی یا سال‌های بعد قابل کسر خواهد بود.

ماده ۲۰- اشخاص مشمول که به کلیه تکالیف مقرر در این قانون و مقررات مربوط به آن عمل نمایند از بخشودگی مالیات بر عملکرد به میزان ده درصد (۱۰٪) در هر سال و حداکثر به مدت پنج سال، برخوردار می‌شوند.

ماده ۲۱- در صورت ارائه صورتحسابهای خرید صادره از صندوق توسط مصرف‌کنندگان نهایی به سازمان، ده درصد (۱۰٪) مالیات بر ارزش افزوده پرداختی همان صورتحساب به آنها مسترد می‌گردد. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تصویب این قانون توسط سازمان تهیه و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل اجراء است.

ماده ۲۲- سازمان می‌تواند اظهارنامه مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده آن دسته از مودیانی که کلیه مقررات مربوط به نصب و استفاده از صندوق را رعایت کرده‌اند و اظهارنامه آنها بر مبنای اطلاعات مندرج در صندوق مزبور تنظیم و در مهلت مقرر تسلیم گردیده است را بدون رسیدگی قبول و فقط تعدادی از آنها را در چارچوب مقررات رسیدگی نماید.

ماده ۲۳- سازمان می‌تواند با موافقت وزیر امور اقتصادی و دارائی تمام یا برخی از مؤدیان موضوع این قانون را که به تکالیف مربوط عمل می‌نمایند، از نگهداری و ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده مستثنی نماید.

فصل ششم - ضمانت‌های اجرایی

ماده ۲۴- تخلف از مقررات و تکالیف موضوع این قانون موجب مجازات‌ها و تعلق جرایم غیرقابل بخشودگی در هر سال مالی به شرح ذیل خواهد شد:

۱- ۲۴- عدم نصب یا استفاده از صندوق مطابق مقررات این قانون ضمن عدم تعلق معافیت‌های مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم، معادل دو درصد (۰.۲٪) مجموع فروش یا معادل ۲۰ میلیون ریال، هر کدام که بیشتر باشد.

۲- ۲۴- عدم ثبت صورت‌حساب خرید و فروش موضوع ماده ۵ در صندوق، معادل دو درصد (۰.۲٪) مبلغ صورتحسابهای ثبت نشده یا معادل ۲۰ میلیون ریال، هر کدام که بیشتر باشد.

۳- ۲۴- عدم ارسال اطلاعات موضوع تبصره ماده ۵، معادل یک درصد (۰.۱٪) مبلغ خرید و فروش‌های گزارش نشده یا معادل ۱۰ میلیون ریال، هر کدام که بیشتر باشد.

۴- ۲۴- عدم صدور صورت‌حساب، عدم تحویل صورت‌حساب چاپی به خریدار، حذف و مخدوش کردن صورت‌حساب از حیث نوع، قیمت، مقدار یا تعداد، معادل دو درصد (۰.۲٪) مبلغ صورتحسابهای مذکور یا معادل ۲۰ میلیون ریال هر کدام بیشتر باشد.

۵- ۲۴- عدم اعلام حسابهای بانکی متصل به صندوق موضوع ماده ۶ و تبصره آن تا زمان شناسایی یا اعلام و همچنین استفاده از حسابهای بانکی اعلام نشده، مشمول جریمه‌ای معادل بیست درصد (۰.۲۰٪) مالیات عملکرد، یا معادل ۲۰ میلیون ریال، هر کدام که بیشتر باشد.

۶- ۲۴- عدم اعلام نقص فنی صندوق در موعد مقرر، دستکاری و خراب کردن عمدی آن، بهره‌برداری از صندوق بر خلاف مقررات مربوط، امتناع از همکاری با مأموران مالیاتی در نظارت‌های دوره‌ای و موردی، در هر مورد معادل بیست درصد (۰.۲۰٪) مالیات عملکرد یا معادل ۱۰ میلیون ریال، هر کدام که بیشتر باشد.

۷- ۲۴- تولید و عرضه صندوق معیوب و همچنین تولید، عرضه و بکارگیری نرم‌افزارها و تجهیزاتی که موجب ایجاد اختلال و یا تقلب در کارکرد صحیح صندوق شود، جرم محسوب می‌شود و مرتکب علاوه بر جزای نقدی به میزان ۵۰۰ میلیون ریال به مجازات درجه شش (موضوع قانون مجازات‌های اسلامی) محکوم خواهد شد.

تبصره ۱- در صورت تکرار مجدد هر یک از تخلف‌های موضوع بندهای این ماده در سنوات بعد، رقم ثابت جرایم مذکور با اعمال ضریب تعداد سال‌هایی که تخلف در آن انجام شده است، افزایش خواهد یافت.

تبصره ۲- جرایم ثابت مندرج در این ماده، هر دو سال یکبار متناسب با نرخ تورم رسمی کشور با پیشنهاد سازمان و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارائی تعدیل می‌گردد.

ماده ۲۵- در صورت عدم نصب و بهره‌برداری از صندوق مطابق مقررات این قانون، سازمان مراتب تخلف واحد کسب و کار را به وی و مراجع صادر کننده مجوز یا پروانه کسب و فعالیت اعلام می‌نماید. مراجع مذکور مکلفند، حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز از اعلام سازمان، نسبت به اخطار کتبی به واحد کسب و کار اقدام نمایند. چنانچه واحد کسب و کار مذکور ظرف یک ماه از تاریخ اعلام سازمان نسبت به نصب و بهره‌برداری از صندوق اقدام ننماید، مراجع ذی‌ربط نسبت به ابطال پروانه واحد متخلف و اجرای مقررات ماده ۲۷ قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۹۲/۶/۱۲ و تبصره ۴ آن، اقدام خواهند نمود.

فصل هفتم - نظارت بر اجرا و حل اختلاف

ماده ۲۶ - مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این قانون بر عهده سازمان می باشد. سازمان به منظور نظارت بر اجرای این قانون و انجام تکالیف توسط مؤدیان و نیز کنترل و نظارت بر نحوه بهره‌برداری از صندوق، واحدهای نظارت و بازرسی ویژه ایجاد و در موارد تخلف اشخاص مشمول در چارچوب مقررات قانون مالیات‌های مستقیم، قانون مالیات بر ارزش افزوده و این قانون اقدام می‌نماید.

ماده ۲۷ - سازمان مکلف است حداکثر ظرف سه سال از تاریخ تصویب این قانون، سیستم کنترل مرکزی هوشمند شبکه‌ای را جهت کنترل و نظارت بر حسن استفاده از صندوق‌های موضوع این قانون طراحی و اجرا نماید، به نحوی که ضمن حصول اطمینان از اتصال برخط صندوق‌ها به شبکه، امکان کنترل تصادفی (موردی) عملیات آنها به صورت برخط وجود داشته باشد.

ماده ۲۸ - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق اصناف ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ضمن انجام نظارتهای لازم بر نحوه اجرای این قانون توسط واحدهای شغلی ذی‌ربط از طریق کمیسیونهای نظارتی مربوط، گزارش نصب و بهره‌برداری صندوق بر اساس اولویتهای اعلام شده را، هر سه ماه یکبار به سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال نمایند.

ماده ۲۹ - آیین‌نامه‌های اجرایی مواد مختلف این قانون حسب ضرورت، به پیشنهاد سازمان مشترکاً به تصویب وزرای اموراتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.

ماده ۳۰ - احکام مربوط به مواد ۱۶۷، ۲۰۲ و مقررات فصول هشتم و نهم قانون مالیات‌های مستقیم نسبت به این قانون جاری می‌باشد.

ماده ۳۱ - تاریخ اجرای این قانون از ابتدای سال بعد از تصویب خواهد بود. از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر شامل ماده ۷۱ اصلاحی قانون نظام صنفی و تبصره آن مصوب ۱۳۹۲/۶/۱۲، تبصره ۲ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن، و عبارت "در مواردی که از ماشین‌های فروش استفاده می‌شود، نوار ماشین جایگزین صورتحساب خواهد شد" مندرج در قسمت اخیر ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ و ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه، لغو می‌گردد.

تبصره - مودیان که تا قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون مکلف به نصب و استفاده از صندوق بوده‌اند، تا زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، کماکان مقررات قوانین قبل در خصوص آنان مجری خواهد بود. در صورت تصویب قانون در نیمه دوم سال، برای سال اول اجرای این قانون اولویتهای اعلام شده بموجب سایر قوانین ملاک عمل می‌باشد.